

סליחות לצום גדליה

אֲשֶׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יִהְלִיךְ סָלָה:

אֲשֶׁרֵי הָעַם שָׁכְכָה לוֹ, אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁנֵי אֱלֹהִיו:

Ps. cxlv. תְּהַלֵּלָה לְדָוִד, אֲרוֹמְמֶךָ אֱלֹהֵי הַמַּלְאָךְ, וְאַבְרָכָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל-יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֻלְתּוֹ
אֵין חֶקֶר: הוֹר לְדָוִד יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וְגִבּוֹרְתֶיךָ יִגִּידוּ:
הֵדָר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹן
נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב-טוֹבְךָ
יַפְיֵעוּ, וְצִדְקָתְךָ יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְיָ, אֶרֶךְ אַפָּיִם
וְגִדְלֵי-חֶסֶד: טוֹב יְיָ לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל-כָּל-מַעֲשָׂיו:
יִדְוֶךָ יְיָ כָּל-מַעֲשֵׂיךָ, וְחִסְדֶּיךָ יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד
מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וְגִבּוֹרְתֶיךָ יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי
הָאָדָם גִּבּוֹרְתָיו, וְכְבוֹד הֵדָר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ,
מַלְכוּת כָּל-עוֹלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל-הוֹר וָדָר: סוֹמֵךְ
יְיָ לְכָל-הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֵף לְכָל-הַכְּפוּפִים: עֵינַי כָּל-
אֲרֵיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת-אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:
פּוֹתֵחַ אֶת-יַדְּךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל-

סליחות לצום גדליה

דַּרְכָיו, וְחִסִּיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל־קְרָאִיו,
 לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רְצוֹן־יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־
 שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֶת־
 כָּל־הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: *Reader.* תְּהַלֵּל יְיָ, יְדַבֵּר־פִּי, וַיְבָרֵךְ
 כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאַנְחֵנוּ נְבָרֵךְ יְהוָה,
 מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם. הִלְלוּיָהּ:

The Reader says the following Kaddish—

From ועתה till המה is said in an undertone.

וְעַתָּה יִגְדַל נָא כַּח אֲדָנִי בְּאֲשֶׁר דִּבְרַתָּ לְאֹמֵר:
 זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וְחַסְדֶּיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

Reader. יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא
 ברעותה, וימליך מלכותה, ויצמח פרקניה ויקרב
 משיחה, בתיכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל.
 בעגלא ובזמן קריב, ואמרו, אמן:

Cong. and Reader: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי
 עלמיא:

Cong. יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד ולגנצח נצחים:

Reader: יתברך, וישתבח, ויתפאר, ויתרומם, ויתנשא
 ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקדשא, בריך הוא.

סליחות לצום גדליה

רַעֲפָא וְלַעֲלָא מִכָּל-בְּרַחֲמָא וְשִׁירָחֲמָא. תְּשַׁבְּחָרְמָא
וְנַחֲמָתָא. דְּאִמְרִין בְּעֵלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן.

רַף יי הַצְדָקָה וְלָנוּ בְשֵׁת הַפָּנִים: מַה-נִּתְאוּנָן וּמַה
נֹאמַר, מַה-נְדַבֵּר וּמַה-נְצַטְדֵּק: נַחֲפָשָׁה דְרַכֵּינוּ
וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל
שָׁבִים: לֹא-בְחָסֵד וְלֹא-בְמַעֲשִׂים בָּאנוּ לְפָנֶיךָ, כְּדִרְשִׁים
וְכִרְשִׁים דְּפָקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפָקְנוּ רַחוּם וְחַנוּן.
נָא אַל-תְּשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנֵינוּ רִיקָם
אַל-תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה:

שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה עֲדִיךָ כָּל-בָּשָׂר יָבֹאוּ: יָבֹא כָּל-בָּשָׂר
לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ יי: יָבֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ יי, וְיִבְכְּדוּ
לְשִׁמְךָ: בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוּוּהָ וְנִבְרָעוּהָ וְנִבְרָכָה לְפָנֶיךָ יי
עוֹשֵׁנוּ: נִבְוָאָה לְמִשְׁכְּנוֹתֶיךָ, נִשְׁתַּחֲוּוּהָ לְהַדוּם רַגְלֵינוּ:
בָּאוּ שְׁעָרֵינוּ בְּתוֹדָה, חֲצֵרוֹתֵינוּ בְּתִהְלָה, הוֹדוּ לּוֹ
בְּרָכוּ שְׁמוֹ: וְאַנְהֵנוּ בְּרוּב חֲסִידֶיךָ נִבְוָא בֵּיתְךָ, נִשְׁתַּחֲוּוּהָ
אַל-הֵיכַל קֹדֶשְׁךָ בִּירְאֲתֶיךָ: הִנֵּה בְּרָכוּ אֶת-יי כָּל-
עַבְדֵי יי, הָעוֹמְדִים בְּבֵית יי בְּלִילוֹת: שָׂאוּ יַדְכֶם
קֹדֶשׁ וּבְרָכוּ אֶת-יי: רוּמְמוֹ יי אֶלְהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ

סליחות לצום גדליה

לַהֲדוּם רַגְלָיו. קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ
 לָהֶר קָדְשׁוֹ, כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לַיְיָ
 בְּהַדְרַת קָדְשׁ חֵילוֹ מִפְּנֵיו כָּל־הָאָרֶץ: נִשְׁתַּחֲוּוּ אֶל־
 הַיָּבֵל קָדְשֶׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חַסְדֶּךָ וְעַל־
 אֱמֻתְךָ, כִּי הִגְדַּלְתָּ עַל־כָּל־שִׁמְךָ אֱמַרְתֶּךָ: יְיָ אֱדַהֵי
 צְבָאוֹת מִי כָמוֹךָ חֲסִין־יָהּ וְאַמּוֹנֵתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי
 מִי בִשְׁחַק יַעֲרוֹךְ לַיְיָ, יִדְמָה לַיְיָ בְּבָנֵי אֱלֹהִים: כִּי גָדוֹל
 אַתָּה וְעוֹשֵׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ: כִּי גָדוֹל
 מֵעַד שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד שְׁחַקִּים אֱמַתְךָ: גָּדוֹל יְיָ
 וְמִהַלָּל מְאֹד, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין־חֶקֶר: כִּי גָדוֹל יְיָ וְמִהַלָּל
 מְאֹד, וְנוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ
 וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר מִי אֵל בַּשָּׁמַיִם
 וּבָאָרֶץ, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתֶיךָ: מִי לֹא
 יִרְאֶךָ מְלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאָתֶה, כִּי בְּכָל־חַכְמֵי הַגּוֹיִם
 וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאֵין כָּמוֹךָ: מֵאֵין כָּמוֹךָ יְיָ, גָּדוֹל
 אַתָּה, וְגָדוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ זְרוּעַ עַם גְּבוּרָה
 תַּעֲזוֹז יָדְךָ תָּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אַף־לָךְ לַיְלָה, אַתָּה
 הַכִּינֹרֶת מְאֹד וְשָׁמֶשׁ: אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מְחַקְרֵי אָרֶץ

סליחות לצום גדליה

וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ : מִי יִמְלֹךְ גְּבוּרוֹת יְיָ, יִשְׁמִיעַ כָּל-
תְּהִלָּתוֹ : לֵךְ יְיָ הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפֹאֶרֶת וְהַנִּצָּח
וְהַהוֹד כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֵךְ יְיָ הַמְּלֹכָה
וְהַמְּתַנַּשֵּׂא רֹכַל לְרֵאשׁ : לֵךְ שָׁמַיִם אֶף-לֵךְ-אָרֶץ
תִּבֵּל וּמְלֹאָה אֶתָּה יְסֻדְתָּם : אֶתָּה הַצִּבְתָּ כָּל-גְּבוּלוֹת
אָרֶץ, קִיץ וְחֹרֶף אֶתָּה יִצְרַתָּם : אֶתָּה רִצְצַתָּ רְאשֵׁי
לְוִיָּתָן, תִּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לָעַם לְצַיִים : אֶתָּה בְּקִעַת מַעֲיָן
וְנַחַל, אֶתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן : אֶתָּה פוֹרַרְתָּ בְּעֹזְךָ-
יָם שְׁבַרְתָּ רְאשֵׁי תַנִּינִים עַל-הַמַּיִם : אֶתָּה מוֹשֵׁל בְּגֵאוֹת
הַיָּם, בְּשׂוֹא גִלְיֹ אֶתָּה תִשְׁבְּחָהּם : גְּדוֹל יְיָ וְמַהֲרֵל מְאֹד,
בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ : יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יוֹשֵׁב
הַפְּרוּבִים, אֶתָּה הוּא הָאֱלֹהִים רְבִיבָה : אֵל נֶעְרָץ
בְּסוּד קְדוּשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל-כָּל-סְבִיבָיו : וַיִּזְדוּ
שָׁמַיִם פִּלְאָךְ יְיָ, אֶף-אֶמּוֹנְתְךָ בְּקִהַל קְדוּשִׁים : לְכוּ
נִרְנְנָה לַיְיָ, נִרְיַעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ : נִקְדְּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה,
בְּזִמְרוֹת נִרְיַע לוֹ : צִדִּיק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֵאָךְ, חֶסֶד
וְאַמֶּת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ : אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק סוּד, בְּבֵית
אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרַגְשׁ : אֲשֶׁר לוֹ-הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ

סליחות לצום גדליה

וַיִּבְשֹׁת יָדָיו וַיִּצְרוּ : אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נִפְּשׂ כָּל־חַי, וְרוּחַ כָּל־
 בָּשָׂר אִישׁ : *Reader* הַנְּשָׁמָה לָךְ וְהַגּוֹף פֶּעֶלְךָ. חוֹסֶה עַל־
 עַמְּלֶךָ : הַנְּשָׁמָה לָךְ. וְהַגּוֹף שִׁלְךָ. יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן
 שְׁמֶךָ : אֲתָאנוּ עַל שְׁמֶךָ יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ : בְּעֵבוֹר
 כְּבוֹד שְׁמֶךָ. כִּי אֵל חַנוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ : לְמַעַן שְׁמֶךָ
 יְיָ וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ כִּי רַב הוּא :
 סִלַּח לָנוּ אָבִינוּ, כִּי בָרוּב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ. מִחַד לָנוּ מִלְּפָנֶיךָ, כִּי
 רַבּוּ עוֹנֵינוּ :

מב פתיחה מיוסדה ע"פ א"ב

אָז טָרַם נִמְתָּחוּ נְבִלֵי שְׂכָבִים. בְּאַרְצָךְ עַד לֹא־דָבְקוּ
 רַגְבִּים. גִּבְרָךְ שְׁבַעָה דְבָרִים הָיוּ מְגַבְבִּים. דַּת וְכִס וְרַמִּית
 בָּנִים שׁוֹבְבִים. הוֹד גֵּן עֵדֶן וְעֵלֶק הַבְּהוֹבִים. וּמְקוֹם
 כַּפָּרָה עַל יְדֵי מְקַרְיָבִים. זוֹהַר שֵׁם יְנוּן מְחוֹלָל מִחֻבִּים.
 חֲבָרוּ אֲלֵפִים קָדָם בְּרִיאַת יְשׁוּבִים. מְכוּסִים עַל רַקִּיעַ
 בּוֹטִים כְּשִׁבִיבִים. יְעוּרִים וּמְשׁוֹרְשִׁים פְּנֵי יוֹשֵׁב הַכְּרוֹבִים

ב א ו ר

טרם נמתחו נבלי שכבים. נתפסטו, מלשון וימתחם כאהל (ישעיה מ'
 כ"ז), נתפסטו העננים להוריד את הגשם : רגבים. גושי עפר : גבך וכו' היו
 מגבבים. אללך היו נאספים. ומפרש והולך ואלו הן : דת, התורה, וכס, כסא
 הכבוד. ורמית בנים שובבים, ר"ל תשונה לפושעים. גן עדן וגיהנם, בית
 המקדש ושמו של משיח : מכוסים. מסודרים : בוטים כשביבים.
 נופים ומציטים ככוכבים מזהירים : יעורים ומשורשים. הוא כפול לשון.

סליחות לצום גדליה

כַּסֵּא הָיָה מִנְּחַ בְּרַקִּיעַ בְּיָצוּבִים. לְמוֹשֵׁב מִלֶּךְ וְנוֹרָא
עַל-סְבִיבִים. מִיָּמֵינוּ אֲשֶׁר־דַּת הַקּוֹקְהָ בְּכַתָּבִים. נְתוּנָה
עַל בְּרַכּוֹ בְּשַׁעֲשׂוּעַ אֲהָבִים. סְדוּר עַל הַדְּרוֹם גֵּן רְטוּבִים.
עָרוּךְ עַל הַצָּפוֹן הַתּוֹפֵת שְׁלֵהֲבִים. פְּנֵי הַמְּזוּרָה יְרוּשָׁלַיִם
הַבְּנוּיָה בְּמַחְצָבִים. צָפוֹן בְּתוֹכָהּ מִקְדָּשׁ אֵל בְּיִשׁוּבִים.
קָבִיעַ בְּאַמְצַע מְזִבְחַ כַּפּוּר חַיִּיבִים. רְבוּצָה עָלָיו אֲבָן
שְׁתִיתֵי חַטוּבִים. שֵׁם יִנּוֹן עָלֶיהָ חֲקוּק בְּמַכְתָּבִים. הַזֶּאֱר
שֵׁם הַמְּבוֹרָשׁ בְּתוֹי גְלוּבִים. שְׁמָה בַתְּוֹךְ לְפָנֵי מְאִיזִן
מְאַשְׁנָבִים. לוֹוֵי תְּשׁוּבָה אֲרֵךְ לְגִדּוּיִם וְכֹאֲבִים. מְעַתְּדַת
לְכַבּוּם צְאִים וְלֵהֲלַבִּישׁ מוֹטָבִים. הֶרֶק שְׁמֵן עַל רֹאשׁ
שָׁבִים. בְּכֵן אֲתָאנוּ לָךְ עֲלָמִים וְשָׁבִים. רַחֵן מְצַחֵן וְהַשְׁלֵךְ
טָמוּם סְאָבִים. בְּתַפְלָה יְקַרְמוּךְ בָּנִים שׁוֹבָבִים. יוֹם יוֹם
לְדַרְשֵׁךְ בְּפִיץ נִיבִים. *Reader* יִחַשֵׁב אֲמָרֵינוּ בְּהַקְטֵר דָּמִים
וְהַלָּבִים. צַפְצוּפֵנוּ יִקְבֵּל כְּפִסּוּגֵי פָרִים וְכְשָׁבִים. הַטְּאִינוּ

ב א ו ר

מלשון ומתערה כחזרח רענן (תהלים ל"ז ל"ה) : גן רטובים. זה גן עדן לדרום
לזר ימין : תופת שלחבים. גיהנס לזר שמאל : בתוי גלובים. נאותיות
מפותחות : לוי תשובה. מלשון כי עתה ילוח (נראשית כ"ט ל"ד) לשון חזור :
טמום סאבים. ספר העוונות : בפיץ ניבים. מלשון ופלתה האדמה את פיה
(צמדזר ט"ז ל"ז), לשון פתיחת פה לתפלה : כפסוגי. חתיכה, מלשון התלמוד
פסיגה של אשכול (עוקצין פרק א"ז) :

סליחות לצום גדליה

הַצִּלֵּל בְּקַרְקַע נַפְּי מְרֻזָּבִים. קָרַבְנוּ אֵלֶיךָ בְּרַחֲמֵי
 רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים :

כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּמוֹחִים וְעַל-צַדִּיקוֹתֶיךָ
 אָנוּ נִשְׁעָנִים. וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקַוִּים. וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ
 מְצַפִּים. אַתָּה הוּא יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צַדִּיקוֹת מִקֶּדֶם, מֵעֲבִיר
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאֵנוּ, כּוֹרֵת כְּרִית לְרַאשׁוֹנִים,
 וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אַתָּה הוּא שִׁירְדָתָּ בַעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל הַר סִינַי, וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָךָ לְמֹשֶׁה
 עֲבָדְךָ. וְאוֹרְחוֹת חֶסֶדֶיךָ גִלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אַתָּה
 אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֲרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהִיטִיב
 וּמִנְהִיג אֶת-כָּל-הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים *Reader* וְכֵן כָּתוּב
 וַיֹּאמֶר: אָנֹכִי אֶעֱבִיר כָּל-טוֹבֵי עַל-פְּנֵיךָ. וְקָרָאתִי בְּשֵׁם
 יְיָ לְפָנֶיךָ, וְחַנּוּתִי אֶת-אֲשֶׁר אֶחֱוֶן, וְרַחֲמֵתִי אֶת-אֲשֶׁר
 אֲרַחֵם:

אֵל-אֲרֶךְ-אֶפְיָיִם אַתָּה וּבָעַל-הַרְחָמִים נִקְרָאתָ.
 וְדָרְךָ תִּשׁוּבָה הוֹרִיתָ: נִדְרֹת רַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדֶיךָ.
 תִּזְכּוֹר הַיּוֹם וּבְכָל-יּוֹם, לְזִרְעַ יְדִידֶיךָ: תִּפְּנֵן אֵלֵינוּ
 בְּרַחֲמִים. כִּי אַתָּה הוּא בָּעַל-הַרְחָמִים: כְּתֻחַנּוֹן

סליחות לצום גדליה

וּבִתְפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם. כְּהוֹדֵעַתָּ לְעֵנוּ מִקִּדְּם; מִחֲרוֹן
 אַפֶּיךָ שׁוּב. כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ כְּתוּב: וּבְצֵל כְּנַפְיֶיךָ נִחַסָה
 וְנִתְלוּנָן. כִּיּוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַנְנֵן. *Reader* תַּעֲבוֹר עַל-פֶּשַׁע
 וְתִמְחָה אִשָּׁם. כִּיּוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם: תֵּאֵזֵן שׁוֹעֲתֵנוּ
 וְתִקְשִׁיב מִנִּי מֵאֲמַר. כִּיּוֹם, וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וְשָׁם
 נֶאֱמַר:

וַיַּעֲבוֹר יי עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא:

Reader and Congregation:

יי יי אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד וְאֵמֶת
 נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקְיָה:
 וּסְלַחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ: *Reader* סְלַח-לָנוּ אָבִינוּ
 כִּי-חַטָּאֵנוּ מְחַל-לָנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פִשְׁעֵנוּ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי
 טוֹב וְסֶלַח וְרַב חֶסֶד לְכָל-קוֹרְאֶיךָ:

דִּרְשׁוּ יי בְּהַמְצָאוֹ, קִרְאֵהוּ בְּהִיּוֹתוֹ קְרוּב: יַעֲזוּב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ
 אָוֶן מִחֲשֻׁבוֹתָיו, וַיֵּשׁוּב אֶל-יי וַיִּרְחַמְהוּ, וְאֶל-אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסִלּוֹת:
 אֲדֹנָי שְׂמֵעָה בְּקוֹלֵנוּ, תִּהְיֶינָה אַזְנוֹךָ קְשׁוּבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ: תַּכּוֹן תַּפְלִתֵנוּ
 קְטוֹרֶת לְפָנֶיךָ:

כְּרַחֵם אָב עַד-בָּנִים. כִּי־ן תִּרְחַם יי עָלֵינוּ: לִיהוָה
 הִישׁוּעָה, עַל- עַמֶּךָ בְּרַכְתֶּךָ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת
 עִמָּנוּ, מִשָּׁנָב - לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת

סליחות לצום גדליה

אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטֵחַ בְּךָ : יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
 בְּיוֹם-קִרְאֵנוּ : סִלְחֵנָּא לְעֵזֶן הָעַם הַזֶּה כְּגֹדֶל חֲסִידֶיךָ
 וְכֹאֲשֶׁר נִשְׂאָתָה לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד-הַנְּהַיָּה וְשָׁם
 נֵאמַר : וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלְחֵתִי כְּדַבְּרֶיךָ : הִטָּה אֱלֹהֵי
 אֲנִיךָ וַיִּשְׁמַע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמוֹתֵינוּ וְהַעִיר
 אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא-עַל-צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנִיחֵנוּ
 מִפִּי־רַיִם תִּחַנּוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּיּוֹם :
 Reader: אֲדָנִי שְׁמַעָה אֲדָנִי סִלְחָה אֲדָנִי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֵל-
 תְּאַחֵר. לְמַעַנְךָ אֲרַחֵי כִּי שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל-עֵירֶךָ
 וְעַל עַמֶּךָ :

מג סליחה מיוסדה ע"פ א"ב

אֶת-יְיָ בְּהַמְצָאוֹ לְדַרְשׁוֹ קִדְמָתִי . בְּעַד לְכַפֵּר כִּי
 כִּתּוּלָע נִאֲדָמְתִּי : גִּלְגַּל הַלֵּב טָמְטָם וּכְיִשָּׁן נִרְדָּמְתִּי .
 כְּמַעַט כְּסֻדּוֹם הָיִיתִי וְלַעֲמוּרָה דָּמִיתִי . דָּמִיתִי לְסוּטָה
 פְּרוּעָה מְנַאֲפֶת וַחֲלָלָה . הָיִיתִי כְּבִגְד עֲדִים וְהַשְׁמָתִי
 כְּשִׂמְלָה בְּדָמִים מְגֻלָּלָה . וְחֲסִרְתִּי מִפְּגִיעַ וַיּוֹדַע אֵין

ב א ו ר

בהמצאו לדרשו. זשעת הכושר כמו עשרת ימי תשובה: קדמתי.
 זאשמורת הזוקר לחלותך: גלגל הלב וטומטם. נסתם הלז מכוזד עוונות:
 הייתי כבגד עדים. סמרטוט שאשה מקנחת זו זשעת נדטה. ועל ידי זה
 השמתי כשמלה בדמים מגללה. נעשיתי זלתי טהור: ויודע אין לפללה.

לַפִּלָּה. רֵאָה יְיָ וְהִפְיֹטָה כִּי הָיִיתִי זוּלָּה: זוּלָּה
 כְּבוֹדָה נְהַפְכָה בְּיַד מְגַאֵל. חֲנָם נִמְכָּרָה לְצַמִּיתָת וְאִין
 גּוֹאֵל. טָבַע נְכוּן וְנִשָּׂא וְחָרַב אֶרְיָאֵל. הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם
 אֶרֶץ תְּפֹאֲרֵת יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל לְבוֹזֵיִם וְלִמְשָׁסָה עַד
 מָתִי. כָּאֲרָבָה רַבִּי עוֹרְקִי וְעֲצָמוֹ מִצַּמִּיתִי. לֵלֵב בְּשׁוּמִי
 הִרְיֹסוּתִי חָרְבוּתִי וְשׁוֹמְמוֹתִי. וַתִּבְחַר מִחֲנֹק נַפְשִׁי מוֹת
 מִעֲצָמוֹתַי: מִעֲצָמוֹתִי הִמְפָּצָחוֹת וְהִמְפָּצְחוֹת מִמִּכְעִיסִיךָ
 וּמִמְזַעֲמִיךָ. נָא מְתִי נִלְאִיתִי נִשְׂוֹא חָרוֹנְךָ וְזַעַמְךָ. שִׁים
 לֵב לְגֵאוֹל חַיִּית נְעִימְךָ. כִּי שָׁמַךְ נִקְרָא עַל עֵירֶךָ וְעַל
 עַמְּךָ: עַמְּךָ זְרוֹיִם פְּזוּרִים בְּכָל־מוֹשְׁבוֹת. פְּקוּדוֹךָ בַּצַּר
 פְּקוּדוֹךָ בְּמַעַשׂ וּבְמַחְשְׁבוֹת. צָלוּל זְדוּן הָעֵבֶר וְרַפָּא
 מְשׁוּבוֹת. אֲדַנִּי שְׁמָעָה בְּקוֹלְנוֹ תִּהְיֶינָה אֲזַנֶּיךָ קְשׁוּבוֹת:
 קְשׁוּבוֹת תִּהְיֶינָה אֲזַנֶּיךָ לְשִׁפְךָ שִׁיחֲנוּ. רוּן שְׁפָתֵינוּ קִבֵּל
 בְּרִית נִיחוּתֵינוּ. שְׁחַרְנוֹךָ מְגַנְנוּ וּבָךְ מִבְּטַחֲנוּ. כִּי שְׁמָךְ

ב א ו ד

ליכני יודע לזקש מי שיתפלל צעדי: זוללה כבודת. כנסת ישראל שהיתה מעולם
 מכונדה נעשתה זוללה: טבע נכון נישא. מלשון הכתוב טבעו צארן שעריה:
 כארבה רבו עורקי. רודפי רבו מארצה. ורק לסדר הא"צ כתב כארצה:
 המפוצחות. לשון זקיע ושנה, כמו ואת ענמותיהם פלחו (מיכה ג' ג') וכן
 והמפלחות. מלשון יפלה כליותי ולא יחמול (איוב ט"ז י"ג): צלול זדון.
 מלשון ללו כעופרת (שמות ט"ו י'), הטבע והוא לוי או זקשה שלא כדין כי הוא
 פעל עומד:

סליחות לצום גדליה

עָלֵינוּ נִקְרָא אֵל תְּנִיחֵנוּ : תְּנִיחֵנוּ אָדוֹן יְהוָה כַּמָּה שָׁנִים
 לָמָּה. לְשִׁמָּה לְמִשָּׁל וְלִשְׁנִינָה לְלַעַג וְלְכַלְמָה. יֵאָמֵן
 וַיִּזְחַשׁ הַמְּבַטָּח שֶׁהַבְּטָחָתָּ לְשׁוֹמְמָה. אָנִי יי בְּנִיתִי
 הַנְּהַרְסוֹת נִטְעַתִּי הַנְּשָׁמָה : *Reader:* הַנְּשָׁמָה בְּרַחֲמִים
 גְּדוֹלִים תִּבְנֶה וְתִכְוֶנֶה. שְׁמַע יי חַנוּנָה כִּי בָּא עֵת
 לְחַנּוּנָה. חֲזֵק מֵאֲמִירֶיךָ בְּצַל יָדֶךָ לְגוֹנֶנֶה. וּפְדוּיֵי יי
 יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה :

אֵל מְדַבֵּר יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים. מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת
 מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעְבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֶּה מְחִילָה
 לְחַטָּאִים וּמְלִיחָה לְמוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-
 בָּשָׂר וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתֶּם תִּגְמוּל, *Reader* אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ
 לֵאמֹר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. זָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.
 כְּהוֹדַעְתָּ לָּעָנּוּ מִקֶּדֶם. כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיִּרְדּוּ יי בְּעֵנָן
 וַיִּתְיַצְּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יי :

וַיַּעֲבֹר יי עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא :

Reader and Congregation :

יי יי אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאַמֵּת,
 נִצַּר חַסֵּד לְאַלְפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשָׁע וְחַטָּאה וְנִקְיָה :
 וְסַלְחָתָּ לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵינוּ וְנִחַלְתָּנוּ : *Reader* סַלְחָתָּנוּ אָבִינוּ

סליחות לצום גדליה

כִּי־חַטָּאנוּ מִחַל־לָנוּ מִלִּבְנוּ כִּי־פָשַׁעְנוּ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי
טוֹב וְסֶלַח וְרַב חַסֵּד לְכָל־קוֹרְאֶיךָ.

בית קדשנו ותפארתנו אשר הללוך אבותינו הנה לשרפת אש, וכל-
מחמדינו הנה לחרבה: שלחו באש מקדשך, לארץ חללו משכן שמך:
הושיעה יי כִּי גַמַר חֲסִיד כִּי פָסוּ אַמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם:

כָּרַחַם אָב עַל־בָּנִים. כֵּן תַּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה
עַל־עַמֶּךָ בְּרַבְתֶּךָ סֶלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנָה מְשֻׁב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
סֶלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, תַּמְלִיךָ
יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם־קָרְאָנוּ: סֶלָה־נָא לַעֲזֹן הָעַם תְּהִה בְּגִדְל חֲסִידֶךָ, וּכְאֲשֶׁר
נִשְׁאַתָּה לָעַם תְּהִה מִמְצָרִים וְעַד־הַנְּהָ וְשָׁם נֵאמַר: וַיֹּאמֶר יְהוָה
סֶלְחֵנִי כִּדְבָרְךָ: הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזָנְךָ וּשְׁמַע, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה
שׁוֹמְמוֹתֵינוּ וְהַעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא־עַל־צָדִיקוֹתֵינוּ
אֲנַחְנוּ מִפִּילִיִּם תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: Reader אֲדֹנָי
שְׁמַעְהָ אֲדֹנָי סֶלְחָה אֲדֹנָי תְּקַשִּׁיבָה וַעֲשֵׂה אֶל־תַּאֲחָר. לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי
כִּי שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:

מד סליחה מיוסדה ע"פ א"ב
אלהינו ואלהי אבותינו

אֲבָלָה נִפְשֵׁי וְחַשְׁךְ תִּאָרֵי. בֵּית תַּפְאֲרֹתֵי כְּנֶשֶׁף בּוֹ
הָאָרֵי. גַּם פְּלִיטָתֵי אֲשֶׁר עָזְבוּ וַשְׂאָרֵי. הוֹעֵכוּ כְּהַיּוֹם

ב א ו ר

אבלה. נשחטה, נעשתה שממה: כנשף בו הארי. מלשון לשום ולשסף
ענין נשימה, ר"ל כאשר צא נזכדנאלר לארץ ישראל והחריב את הצית המקדש:

סליחות לצום גדליה

בְּשִׁלְשָׁה בְּתִשְׂרִי : הָאֵשׁ וְהַמַּיִם הַיִּיְדוּנִים שְׁמָפוּנוּ
 בְּדַלְקָם. וּבְעָסוּ מִקְדָּשׁ וּבְזוּזוּ הַלְקָם. וְקָנִי שְׂאֵרִית אֲשֶׁר
 פָּלְטוּ מִיּוֹם נִקְּמָם. הַכָּלוּ עֲפָתָה בְּיוֹם צוֹם גְּדַלְיָה בֶּן-
 אַחִיקָם : מוֹרְפוּ דַלְת עַם הָאָרֶץ . יִתֵּר הַגָּזֶם אֲכַל
 הָאָרֶבָּה בְּמֶרְץ. כּוֹרְמִים וַיּוֹנְבִים פְּקוּדַת מֶרְגִּיז הָאָרֶץ.
 לְהַטּוֹ וְלֹא הָיָה-בָּם גּוֹדֵר גּוֹדֵר וְעוֹמֵד בַּפֶּרֶץ : מָה
 אֲסַפֵּר וְאֶנְחוּתִי עֲצוּמוֹת. נִקְּטָה נַפְשִׁי וּמִקְהַלּוֹתִי עֲגוּמוֹת.
 שְׂרִיגֵינוּ אֲשֶׁר נִשְׁאַרוּ מִיְקוּד־אֵשׁ לְתַעֲצוּמוֹת. עוֹד הֵם
 לֹא נִתְקַלְמוּ וְנִתְשָׁו בְּחַמוֹת : פָּנִיךָ עַד מָתִי מְנִי תִסְתִּיר.
 צַעֲקוֹתֵנוּ שִׁמַּע וְאַסִּירֵנוּ תִתִּיר . קְדוֹשׁ בֵּיטָה כִּי אֵין
 בְּעַדְנוּ מַעֲתִיר. רְאֵה בְּדַלּוֹתֵנוּ וְשִׁבְחֶךָ בְּפֶה נִכְתִּיר :
 שְׁדַדְנוּ מִדּוֹר לְדוֹר וּמִקֶּץ לְקֶץ. שׁוֹרֵשׁ צָפַע מְעוֹפֵף
 אוֹתָנוּ עוֹקֵץ . תִּקְוֵה לְמִשְׁפָּטֵנוּ הָעַר וְהַקֶּץ . תִּכְפֹּר
 לְעוֹנוֹתֵינוּ וְתֹאמַר קֶץ :

אל מִלֶּךָ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים. מִתְנַהֵג בְּבַחֲסִידוֹת מוֹחֵל עֲוֹנוֹת
 עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מִרְבֶּה מְחִילָה לְחַטָּאִים וּמְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים

ב א ו ר

הארבה במרץ. צמהירות, צחוק, זה נצוראדן אשר חילותיו רצו מארצה :
 נקטה נפשי. נמאסה עלי נפשי : עגומות. מלאות יגון ולנחה: שריגנו.
 הענפים ר"ל אלה הנשארם מיקוד אש לתעצומות. מלכז אש החזק, יד
 החויז : ונתשו בהמות. נעקרו ממקומם והלכו בגולה : אין בעדנו מעתיר.

סליחות לצום גדליה

עֲשֵׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתָּם תִּגְמֹל, *Reader* אֵל
הוֹרִיתָ לָּנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. זָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.
כְּהוֹדֵעַת לְעֵנוּ מִקְדָּם כְּמוֹ שְׂכָתוֹב וַיִּרְדּוּ יְיָ בְּעֵנָן וַיִּתְיַצַּב עִמּוֹ שָׁם, וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְיָ:

וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא:

Reader and Congregation:

יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֲרָךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאֱמֶת, נִצַּר חַסֵּד
לְאַלְפִים נִשְׂא עוֹן וּפְשָׁע וְחַטָּאת וְנִקְהָ: וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ
וְנָח לְתַנּוּ: *Reader* סִלַּח-לָנוּ אָבִינוּ כִּי-חַטָּאתֵנוּ מִחַל-לָנוּ מִדְּבַר כִּי
בְּשַׁעֲנוּ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב חַסֵּד לְכָל-קוֹרְאֶיךָ:

שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְיָ אֱלֹהֶיךָ, כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעוֹנֶךָ: תָּשׁב אָנוּשׁ עַד דִּכְאָ,
וּתְאֹמַר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם: קְרוֹב יְיָ לְכָל-קוֹרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֱמֶת:

כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים כִּן תְּרַחֵם יְיָ עָלֵינוּ: לֵי יְהִי שׁוֹעָה
עַל עַמֶּךָ בְּרַכָּתֶךָ סִלָּה: יְיָ צַבָּאוֹת עִמָּנוּ מִשָּׁנָב לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְיָ צַבָּאוֹת אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטַח בְּךָ:
יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמְּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בַּיּוֹם קִרְאֵנוּ:

Reader: סִלַּח נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה כְּנִדָּה לְחַסְדֶּךָ וּכְאֲשֶׁר
נִשְׁאַתָּה לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנְּהָ וְשָׁם נִיָּאמַר:

Cong. וַיֹּאמֶר יְיָ סִלַּחְתִּי כִּדְבָרֶךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזִנֶּךָ וּשְׁמָע פְּקֹחַ עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמֹמֹתֵינוּ

סליחות לצום גדליה

יְהִי עִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ: כִּי לֹא עַל צַדִּיקוֹתֵינוּ
 אֲנַחְנוּ מִפְּיָלִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ. כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:
 אֲדָנִי שְׁמַעָה אֲדָנִי סְלַחָה אֲדָנִי הִקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֵלַי
 Reader: תְּאַחֵר לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי. כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמְּךָ:

מה מיוסדה ע"פ א"ב בראשי החרוזות

אלהינו ואלהי אבותינו

אִמְנַת מֵאֵז אֶרֶשֶׁת נִיב שְׁפָתַיִם. בְּתַפְלָה וּבְתַחֲנוּן
 דְּפוּק שְׁעָרֵי דְלָתַיִם. גִּשְׁתָּנוּ עֲדִיךָ בְּזָרִיוֹת וְלֹא בְעַצְלָתַיִם.
 דַּחוּת רוּע פּוֹרְעָנִיּוֹת הַמְתַּרְגְּשׁוֹת לְעַתּוֹתַיִם: הִנֵּנוּ אֲתָאנוּ
 לְךָ בְּשִׁבְרוֹן רוּחַ וְדַכְאוֹת לֵב. וְדוֹת לְפָנֶיךָ כָּל-פְּתוּל
 וְעִקְשׁוֹת לֵב. זֶה חוֹקֵךְ לְבָבוֹת הָרוּפָא לְשִׁבּוּרֵי לֵב.
 חֲדַשׁ רוּחַ נִכּוֹן בְּקִרְבֵּנוּ וּבְרָא לָנוּ מְהוּר לֵב: מַכְסֵּת
 מִקִּדְמַת אֱלֹהֵי יָמִים עֲשָׂרָה. יַחֲיִד בָּם לָשׁוּב וְלִמְצֵא כִפְרָה.
 כָּל הַשָּׁנָה כָּלָה לְרַבִּים מְסוּרָה. לְשׁוּעַ וְלַעֲנוֹת בְּכָל-
 עֵת צוּקָה וְצָרָה: מֵהַר הַיַּחֲיִד וְשָׁב בְּנִתְיָיִם מוֹחֲלִין לוֹ.

ב א ו ר

אמנת מאז ארשת. הרגלת. הפיטן עשה צנין פיעל מה שלא נמצא
 במקרא. ויוס שחרצ צית המקדש התפלה צמקום עבודה: דחות רווע פורעניות
 המתרגשות לעתותים. נחלה פניך לדחות את הצרות הצמות לפרקיס: ודות
 לפניך כל פתול. להתודות על כל נפתל ועקש: טכסת. הכינות סדרת את
 הימים אשר צין כסא לעשור לקנל תפנת ותסונת יחיד: אם מהר היחיד ושב.

סליחות לצום גדליה

נוֹאֵשׁ וְלֹא שָׁב אֵין תִּקְנָה לְעוֹיְלוֹ. סֶדֶר וְעֶרְךָ כָּל-אֵילֵי
 נְבִיּוֹת לְהוֹעִילוֹ. עוֹתֵר וְצוּעֵק וְאֵין שׁוֹמֵעַ לוֹ: פְּנִיעַת
 הַרְבִּים וְהִיחִיד לָךְ לְבַד עוֹלָה. צוּר כִּי אָתָּה שׁוֹמֵעַ
 תִּפְקָה. קִבְּלֵנוּ בְּרָצוֹן וְהַמְצִיאֵנוּ מִחִילָה. רְצֵנוּ בְּקָרְבַּן
 כָּלִיל וְעוֹלָה: *Reader* שָׁפוּט תִּשְׁפוּט אוֹתָנוּ בְּרַחֲמָנוֹת
 וְחַמְלָה. בְּנִיךָ יְחוּסִיךָ לְקוֹחִים לָךְ לְסִנְלָה. יוֹקֵשׁ
 מְרִים יִצְלַל בְּמַצוֹלָה. נִצַּח יְהַלְלוּךָ בְּכָל מִינֵי תְהִלָּה:
 אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כַּסֵּא רַחֲמִים. מְתַנְהֵג בַּחֲסִידוֹת.
 מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ. מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן. מְרַבֵּה מְחִילָה
 לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפִשְׁעִים. עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר
 וְרוּחַ. לֹא כִרְעַתָּם תִּגְמוֹל. *Reader* אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמֹר
 שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. וְכָר-לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.
 כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקֶּדֶם. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרָד יְיָ בְּעַנְוֵנוּ
 וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְיָ:

וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא:

ב א ו ר

הקצ"ה סולת לו חבל אם נואש ולא שז צינתים אז הוא מעות לא יוכל לתקון.
 הפיטן תוך יסודותיו על מחמר הגמרא מיתני השז צינתים מוחלין לו לא שז
 צינתים אפילו הביא כל אילי נביות אין מוחלין. ומתרוץ הגמרא לא קשיא הא
 ציחיד הא צרנים (ראש השנה י"ז אי):

סליחות לצום גדליה

Reader and Congregation :

יי יי אל רחום ורחון ארך אפים ורב חסד ואמת
 נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקמה :
 וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו : *Reader* סלח לנו
 אבינו כי חטאתנו מחל לנו מלבנו כי פשענו : כי אתה
 אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קוראיך :

היטיבה ברצונך את ציון, תבנה חומות ירושלים: הושיענו אלהים,
 כי באו מים עד נפש: הראנו יי חסדך, וישעך תתן לנו:

ברחם אב על-בנים. בן תרחם יהוה עלינו: ליהוה הושיעת
 על-עמך ברצונך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב לנו אלהי יעקב
 סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בוטח בך: יהוה הושיעת, המלך
 יעננו ביום-קראנו: סלח-נא לעון העם הזה כגדל חסדך, וכאשר
 נשאתה לעם הזה ממצרים ועד-הנה ושם נאמר: ויאמר יהוה
 סלחתי בך בך: תטה אלהי אונך ושמע, פקח עיניך וראת
 שומותינו והעיר אשר נקרא שמך עליה, כי לא-על-צדקותינו
 אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על-רחמך תרבים: *Reader* אדני
 שמעה אדני סלחה אדני תקשיבה ועשה אל-תאחר. למענך אלהי
 כי שמך נקרא על עירך ועל עמך :

סליחות לצום גדליה

מו שלישיה מיוסדה ע"פ כפול א"ב אלהינו ואלהי אבותינו

אוֹרְךָ וְאַמְתֶּךָ שְׁלַח. אֲמוּנֶיךָ בְּטוֹב הַצִּלַּח. כִּי
 אֲתָה יְיָ טוֹב וְסֶלַח: בִּיטָה בְּעַנּוֵי נַפְשׁ. בְּטוֹבְךָ הוֹצִיאֵנוּ
 לְחוֹפֶשׁ. כִּי בָאוּ מַיִם עַד-נַפְשׁ: גְּעִיּוֹתֵינוּ יִהְיוּ נִקְשָׁבִים.
 נִלּוֹתֵנוּ הָשֵׁב לְיֹשְׁבִים. כִּי גֵרִים אֲנַחְנוּ וְתוֹשָׁבִים:
 דְּפַקְנוּ דְלַתְיָךְ לְתַמּוּד. דְּבַקְנוּ אֵלֶיךָ לְצַמּוּד. כִּי דִלּוֹנוּ
 מְאֹד: הִלְיִצוּנוּ יָדַיִם בְּמִצְרֵינוּ. הִצִּילָנוּ וְנוֹדְךָ צוּרֵנוּ.
 כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ מִצְרֵינוּ: זְרוּיִיךָ מִיַּחֲלִים לְעוֹדָדָם. וַבַּיּוֹם
 בִּירְאָתְךָ לְסַעֲדָם. כִּי זֶה כָּל-הָאָדָם. חֲקוֹת הָעַמִּים
 תִּרְוֶה. חֲשׂוּקֵי אַחֲרָיו יִנְרֶהוּ. כִּי חַנוּן וְרַחוּם
 אַתָּה: טִירְתֶּךָ הוֹשַׁמָּה לְעֵיִם. טִיבָה בְּחוֹמוֹת בְּנוֹיִם.
 כִּי טוֹב חֶסֶדְךָ מִחַיִּים: יִדְעֵתִי וְאַשִּׁיחָה בְּמַעֲנֵי. יְבוֹשׁ
 וַיִּכְלַם מַעֲנֵי. כִּי יַעֲשֶׂה יְיָ דִין עָנִי: כְּכָרוּ שִׁפְתַי קָמִי. כָּל-
 הַיּוֹם מוֹעִימִי. כִּי כָלוּ בְּעַשָׁן יָמֵי: לָהֶם יָשִׁיב כְּפַעֲלָם.
 לְעַמּוֹ יִלְמַד לְהוֹעִיָּרָם. כִּי לֹא-יִזְנַח דְּעוֹלָם: מְרַחֲמוּ
 יְהִן מֵאֲנִיו. מִמֶּנּוּ יָסִיר דְּפִיו. כִּי מֵה-טוֹבוֹ וּמֵה יָפִיו:

ב א ו ר

אמוניך. ישראל המאמינים נך: ביטה בענוי נפש. כי יום לוס ותענית
 היום: געיותינו יהיו נקשבים. תשמע לעקתנו: לתמוד. נשקידה ותמידות:
 לצמוד. נקשר וחזור: זרויך מיחלים לעודדם. ישראל המפורז ומפורד
 מפנים כי תחזקס: טיבה בחומות בנוים. מלשון הכתוב היטיבה זרלונך לת
 ציון תננה חומות ירושלים (תהלים נ"א כז): יסיר דפיו. טומלתו יסיר ממנו:

סליחות לצום גדליה

נְשַׁמּוֹת הוֹשְׁתוּ עָרִי. נְכָרִים בָּאוּ שְׁעָרֵי. כִּי נִשְׁאַתִּי
 חֲרַפְתָּ נְעוּרָי: שׁוֹשׁ אָשִׁישׁ עָלָיְךָ. שׁוֹיחַ לַעֲנוּת גְּאוּלְיֶיךָ.
 כִּי שִׁמְחַתְנִי יְיָ בְּבַעֲלֶיךָ: עֲזוּז נֹרָא וְאִיוֹם. עֲתָה
 הַמְצִיאֵנוּ פְּדִיוֹם. כִּי עָלְיֶיךָ הוֹרְגָנוּ כָּל-הַיּוֹם: פְּנֵה
 דֶּרֶךְ עֲקוֹב. פֶּאֶר הַלּוֹלֶךְ לְנִקּוֹב. כִּי פָדָה יְיָ אֶת-
 יַעֲקֹב: צָרִיךְ לְכַלּוֹת בְּחָרָץ. צָפֵה מִשָּׁמַי עֲרֶץ. כִּי צַל
 יַמִּינוּ עָלֵי אֶרֶץ: קָרַב קֶץ עֲדָנֵי. קוֹל לְהַשְׁמִיעַ לְעוֹנֵי.
 כִּי קָרוֹב יוֹם יְיָ: רָם זְרוּעֶךָ תִּרְאֶה. רַעֲיִתְךָ פָּנִים
 הִתְרְאֶה. כִּי רָם יְיָ וְשָׁפַל יִרְאֶה: שִׁמַּע קוֹל תַּחֲנוּנֵי.
 שׁוּעָתִי תַעֲלֶה לְמַעוֹנֵי. כִּי שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיוָנִים יְיָ: תַחֲזֵן
 כְּתוֹדָה תִּרְצֶה. תֹּאמֶר לְעַמֶּךָ אֶת־רְצֶה. כִּי תוֹרָה מֵאֵתִי
 תֵּצֵא: שִׁקֵּל מֵאֲזָנִים יִכְבָּשׁ. עוֹז יַעֲמָה וַיִּלְבָּשׁ. כִּי הוּא
 יִכְאִיב וַיַּחֲבֹשׁ:

אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים. מִתְנַהֵג בְּחִסְדוֹת מוֹחֵל עוֹנוֹת
 צַמּוֹ. מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן. מְרַבֶּה מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים
 עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר וְרוּחַ, לֹא כְרַעְתָּם תִּגְמֹל. *Reader* אֵל
 הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. זָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.
 בְּהוֹדֵעַת לְעֲנוּ מִקֶּדֶם כָּמוֹ שְׁכַתוֹב וַיִּרְדּוּ יְיָ בְּעֲנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם, וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְיָ:

ב א ו ר

פנה דרך עקוב. הסר הדרך העקומה: פאר הלולך לנקב. לקצוע, מלשון
 הכתוב נקצה שדרך עלי (צראשית ל' כ"ה): צריך לכלות בחרץ. כרת, למת:

סליחות לצום גדליה

ויַעֲבוֹר ייַ עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא:

Reader and Congregation:

יַי אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֲרָךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאַמֶּת, נִצַּר חַסֵּד
 לְאַלְפִים נִשָּׂא עֵז וּפִשֶׁע וְחַטָּאת וְנִקְיָה: וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵינוּ
 וְנִחַלְתָּנוּ: *Reader* סִלַּח-לָנוּ אָבִינוּ בִּי-חַטָּאתֵנוּ מְחַל-לָנוּ מִלִּבְנוּ בִּי
 פִּשְׁעֵנוּ: בִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּחְתָּ, וְרַב חַסֵּד לְכָל-קוֹרְאֶיךָ:

תשוב תרחמנו ותכבוש עונותינו. ותשליך במצולות ים כל-חטאתינו.
 במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם: שוב מחרון
 אפך והנחם על הרעה לעמך: תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני
 אדם:

כָּרַחַם אָב עַל-בָּנָיִם. בֵּן תַּרְחַם יְהוָה עַל־יָנוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה
 עַל-עַמֶּךָ בְּרַבְּתֶךָ סִלַּח: יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנָה מִשָּׁגֵב-לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
 סִלַּח: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹמֵחַ בָּךְ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמַּלְאָךְ
 יַעֲנֵנוּ בְיוֹם-קְרִיאָנוּ: סִלַּח-נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ, וּכְאֲשֶׁר
 נִשְׁאַתָּה לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד-הַנֶּהָה וְשָׁם נֶאֱמַר: וַיֹּאמֶר יְהוָה
 סִלַּחְתִּי כִּדְבָרְךָ: הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וַיִּשְׁמַע, פִּקֹּחַ עֵינֶיךָ וַרְאֵת
 שׁוֹמְמוֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיהָ, בִּי לֹא-עַל-צָדִיקוֹתֵינוּ
 אֲנַחְנוּ מִפִּילָיִם תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, בִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים: *Reader* אֲדֹנָי
 שְׁמַעְהָ אֲדֹנָי סִלַּחְהָ אֲדֹנָי הַקּוֹשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֵל-תְּאֵחֶר. לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי
 בִּי שְׁמַעְהָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:

סליחות לצום גדליה

מז שלמונית מיוסדה ע"פ תשר"ק

אלהינו ואלהי אבותינו

תָּשׁוּב הַתְּרַחֲמֵנוּ שׁוּב שְׁבוּתֵינוּ כְּנֶאֱמַר. שׁוּב כִּימִי
 קָדָם חֲדָשׁ חֶבֶת לְאַמֶּיךָ. רַחֵק רִוְגוֹ וְקָרֵב שׁוּךְ זַעֲמֶיךָ.
 שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּיךָ: קִבֵּץ
 וּבִקֵּשׁ אוֹבְדוֹת וְחִזֵּק גִּחְלָתֶיךָ. צֹאן הַהֲרִגָה וְהַגְּזוּזָה
 בְּרַחֲלוֹתֶיךָ. פִּשֶׁע אִם-רַב בְּבִנֵי מְחִילָתֶיךָ. שׁוּב לְמַעַן
 עֲבַדֶּיךָ שְׂבִיטֵי גִחְלָתֶיךָ: עֲזֹן אֲבוֹתֵינוּ הַמְּעִינָנוּ וּבֹסֵר
 הַמְּעִימָנוּ. סֶף רַעַל רִשְׁעֵנוּ הַשֶּׁקֶנוּ הַלְּעִינָנוּ וְהַזְּעִימָנוּ.
 נָא כָּאֵז בְּשֶׁכֶן יַחַד הַנְּעִימָנוּ. שׁוּבֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְהַפֵּר
 כַּעֲסֶיךָ עַמָּנוּ: מָאֹם לֹא מְאַסֶּתָּ חוֹסֵיךָ מְעִיֲדֶיךָ. לוֹקִים
 כְּסוּרָח וּלְהַתְמַרְחֵם שִׁבְרָם עֲדֶיךָ. כַּעַם לְרִצּוֹת כְּמִדַּת
 יוֹשֵׁר מְעַבְדֶּיךָ. שׁוּבָה יְיָ עַד מָתִי וְהִנָּחֵם עַל עֲבַדֶּיךָ:
 יוֹם יוֹם נִצְפָה גְּלוֹי סוּדָּךָ. טָמוּם וְעָמוּם וּבָלָה בְּשֵׁר

ב א ו ר

שׁוּב שְׁבוּתֵנוּ כְּנֶאֱמַר. כְּזֶרֶךְ צְתוּרָתְךָ וּשְׁנֵי ה' אֲלֵהֶיךָ אֶת שְׁבוּתֶיךָ:
 שׁוּךְ זַעֲמֶיךָ. הַרְגַע מִלִּשׁוֹן הַכְּתוּב כַּשּׁוּךְ חַמַּת הַמֶּלֶךְ: צֹאן הַהֲרִגָה
 וְהַגְּזוּזָה בְּרַחֲלוֹתֶיךָ. יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כֻּלָּן לְטַבַּח יוֹצֵל הַגְּזוּזִים אֹתָהּ וְהַגְּזוּזָה נִכְרַתָּ
 צַעֲזוּר שֶׁהֵם יִרְאִים וְעוֹזְדִים אֹתְךָ. וַיֵּשׁ כּוֹסָא לֹאן הַהֲרִגָה וְהַגְּזוּזָה כְּרַחֲלוֹתֶיךָ.
 וְהִיא הַנְּכוּנָה: הַמְּעִינָנוּ. עָמוּם, טַעוֹן: בּוֹסֵר הַמְּעִימָנוּ. מִלִּשׁוֹן טַעַם. עַל
 דְּרֵךְ הַכְּתוּב אֲצוֹת יֹאכְלוּ צוֹסֵר וּשְׁנֵי צַנִּים תִּקְהִינָה (יִרְמִיָּה ל"א כ"ט): כְּסוּרָח.
 כְּחוּטָא: וְלַהֲתַמְרַחֵם סְבָרָם עֲדֶיךָ. לְהַתְרַפֵּא: טָמוּם וְעָמוּם. סְתוּם וּמְכּוּסָה.

סליחות לצום גדליה

חֲסִידֶיךָ. הִרְפָּה שְׁבָרָה לִבֵּנוּ מִקִּוּיִם חֲסִידֶיךָ. שׁוּבָה
יְיָ חֲלָצָה נַפְשֵׁנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן חֲסִידֶיךָ: זַנְחָנוּ וְנָחַשְׁבָנוּ
עִם יוֹרְדֵי רִגְב. וַיְהִי לְאַבֵּל כְּנֹזר וְשִׁיר וְעָנָב. הַקּוֹדְרִים
בְּרָנָה וְתוֹדָה הִתְהַלֵּךְ בְּשָׁנָב. שׁוּבָה יְיָ אֶת־שְׁבוּתֵנוּ
כַּאֲפִיקִים בְּנִגְב: דְּמָעָה לָחֶם חוֹסֶיךָ צוּרֵי אֵל. גּוֹאֵל
אִיָּה בְּהַרְף צָרֵי אֵל. בְּחִזּוֹן אֶזְרָא בְּדַבְרֶךָ לְיִשְׂרָאֵל.
שׁוּבָה יְיָ רַבְבוֹת אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל: *Reader:* שְׁמָעָה יְיָ הַטָּה
אֶזְנֶךָ וְהִקְשִׁיבָה. לְמַחְלֵי סֶלַח־נָא סֶלַחְתִּי הַשְׁיִבָה.
מִשׁוּבוּתֵינוּ רַבּוּ וּפְתַחַת יִשְׂרָאֵל שׁוּבָה. הַשִּׁיבֵנוּ יְיָ
אֵלֶיךָ וְנִשְׁוֹבָה:

אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים. מִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת.
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ. מַעְבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפִשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, רֵא כְרַעְתָּם תִּגְמּוֹל *Reader* אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמַר שְׂרַשׁ
עֲשֶׂרָה. זְכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. כְּהוֹדֵעַתָּ
לְעַנּוּ מִקִּדָּם. כְּמוֹ שְׁפֹתוֹב וַיִּרְדּוּ יְיָ בְּעַנְזָן וַיִּתְיַצֵּב
עַמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְיָ:

סליחות לצום גדליה

וַיַּעֲבוֹר יְיָ עַל-פְּנֵינוּ וַיִּקְרָא:

Reader and Congregation:

יְיָ יְיָ אֱלֹהֵי רַחוּם וְחַנוּן אֲרַךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאַמֶּת
 נִצֵּר חַסֵּד לְאַלְפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשָׁע וְחַטָּאת וְנִקְיָה:
 וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵינוּ וְנִחַלְתָּנוּ: *Reader* סִלַּח - לָנוּ
 אָבִינוּ כִּי-חַטָּאתֵנוּ מְחַל-לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי-פָשַׁעְנוּ: כִּי אַתָּה
 אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח וְרַב חַסֵּד לְכָל-קוֹרְאֶיךָ:

מח פזמון מיוסד ע"פ א"ב

Reader and Cong.: הוֹרִיתָ דְרֹךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה.
 בֵּין בְּסָה לְעֶשׂוֹר עֲדִיךָ לְשׁוֹבְבָה. הַשִּׁיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֶיךָ
 וְנִשְׁוֹבָה:

Cong. and Reader: אָז מֵאִז מִקִּדְמָתְךָ תְּשׁוּבָה. בְּמִרְם
 הַמַּתְחַת אֲרִעַן וַיִּסְוְדֵי רְגוּבָה. גַּם לְכָל-הַשְּׁבִים. צָרִי
 וּמִרְפָּא חֲשׁוּבָה. הוֹפֵקִי דְלַתִּיךָ רִיקָם מִלְּהַשְׁיבָה. הוֹרִית...
Cong. and Reader: הֵן רֵאשׁ עֲפָרוֹת-תַּבֵּל אֲשֶׁר רֵאשׁוֹן נוֹצָר.

ב א ו ר

הורית. למדת. מלשון הכתוב את מי יורה דעה (ישעיה כ"ח ח'): בין
 כסה לעשור. צין ראש השנה ליום כפור. וכסה הוא ראש השנה דכתיב כסה
 ליום חגנו ודרשו חז"ל איזה חג שהחודש מתכסה בו הוא לומר זה ראש השנה
 (ר"ה ל"ד): מקדם הקדמת תשובה. על פי המדרש רבי אבהו ז"ר
 זעירא אמר חף התשובה קדמה שנאמר צטרם הרים יולדו מאותה השעה תש
 אנוש עד דכא ותאמר שונו בני אדם (תהלים ל"ד): ראש עפרות תבל.

סליחות לצום גדליה

וְנִסִּיתוּ בְּמִצְוֵה קִקָּה וְאוֹתָהּ לֹא נִצַּר. וְעִמָּת וְאַנְפָּת
 עָלְיו שְׁנוֹתָיו לְקִצָּר. חֲזֹר בְּתִשְׁבֻּבָה וּכְאִישׁוֹן הַנִּצָּר. הוֹרִית...
Cong. and Reader: מָטְעָה גִזְעוּ דְּמֵי אָחִיו בְּשִׁפְכוֹ. יִסְרָתוּ
 בְּנֵע וְנָד לְבַת כַּה וְכַה. כָּעֵת שָׁב אֱלֹהֶיךָ וְעֹזֵב רֹעַ
 דְּרָכָיו. לְשִׁבְעָתִים הֶאֱרַכְתָּו. כָּל מוֹצָאוֹ בְּלִי לְהִכּוֹ. הוֹרִית...
Cong. and Reader: מְחַלֵּל יְצוּעֵי יוֹלְדוֹ אֲשֶׁר פָּחַז בַּמַּיִם.
 נְטִיּוֹ רַגְלָיו בְּמַעַט, לוֹלֵי שִׁפְךָ לֵב בַּמַּיִם. סָרַח גּוֹר
 אֲרִיָּה בְּקִדְשָׁהּ הִיא בְּעֵינָיִם. עֹנֵנו הוֹדָה וְהִכְרַעְתָּו לְצַדִּיק
 בְּמֵאֲזָנָיִם. הוֹרִית...

Cong. and Reader: פָּרַץ גְּדֵרוֹת עוֹלָם בֶּן עֶמְרִי בְּרִשָׁע.
 צִלְמֵי אֲשֵׁרִים חָשַׁק וְהוֹסִיף עַל־חַטָּאתוֹ פִּשָׁע. קָרַעְתָּ
 גִּזְרֵי דִינֵנו בְּשׁוֹבוֹ מִבְּרִשָׁע. רַחֵם כְּמוֹדָה וְעוֹזֵב וּבָךְ
 נוֹשָׁע. הוֹרִית...

ב א ו ר

זה אדם הראשון: חזר בתשובה וכאישון הונצר. והוא על פי מדרש רזה
 פגע צו אדם הראשון אמר לו מה נעשה צדיק אמר לו עשיתי תשובה ונתפסרתי
 התחיל אדם מטפח על פניו ולאמר כך היא כחה של תשובה ואני לא הייתי יודע
 מיד עמד אדם הראשון ולאמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' (צ"ר
 פרשה כ"ג): מחלל יצועי יולדו. ראובן שז בתשובה. כמאמר המדרש ראובן
 זכור יעקב זכור לנחלה זכור לעבודה זכור לתשובה (ילקוט הושע זראשיתו):
 סרח גור ארי יהודה. גם הוא שז בתשובה צמעשה תמר שאמר לדקה ממני:
 בן עמרי ברשע. אחאז שז בתשובה ככתוב הראית כי נכנע אחאז מפני (מלכים
 א' כ"א כ"ט):

סליחות לצום גדליה

Cong. and Reader: שָׁנָנוּ לְשׁוֹנָם כְּחֵץ אֲנָשֵׁי עִיר הַגְּדוּלָּה.
 שְׁנִיּוֹנָם וְזִדּוֹנָם רַבּוּ עַד-לְמַעְלָה. תַּתָּה חֲזוֹן הַפִּיכָתָם,
 אֲחִזּוּם רַתַּת וְחִלְחָלָה. תְּשׁוּבָה עָשׂוּ כְּהוֹגֵן וְלִפְנֵי כִסֵּא
 כְּבוֹדְךָ נִתְקַבְּלָה. הורית...

Cong. and Reader: בּוֹחַן כְּלִיּוֹת וְלֵב, נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה. יָדַעְנוּ
 מִדַּע, לָכֶת בְּאַרְחַ יִשְׂרָאֵל. מְשׁוּבוֹתֵינוּ אִם-רַבּוּ בְּפִשַׁע
 וּבְעָרָה. נָא לְמַעַנֶךָ הַשִּׁיבֵנוּ, עֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה כְּשׁוֹרָה.
 הַשִּׁיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְנִשְׁוֹבָה הורית...

אֵל מְלֶכֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים. מִתְנַהֵג בְּחִסְדֵיּוֹת מוֹחֵל עֲוֹנוֹת
 עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֶּה מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים
 עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל, *Reader* אֵל
 הוֹרִית לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. זְכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.
 כְּהוֹדֵעַת לְעַנּוֹ מִקְדָּם כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב וַיִּרְדּוּ יְיָ בְּעַנְן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם, וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְיָ:

וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא:

Reader and Congregation:

יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאֱמֶת, נִצַּר חַסֵּד
 לְאַלְפִים נִשְׂא עוֹן וּפִשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקְיָה: וְסִלִּיחָה לְעוֹנֵינוּ וְלְחַטָּאתֵינוּ
 וְנִחַלְתָּנוּ: *Reader* סִלַּח-לָנוּ אֲבִינוּ כִּי-חַטָּאֵנוּ מִחַל-לָנוּ מִלִּבֵּנוּ כִּי
 פִּשְׁעֵנוּ: כִּי אָתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלָּח, וְרַב חַסֵּד לְכָל-קוֹרְאֶיךָ:

סליחות לצום גדליה

הטיבה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן, תְּבַנֶּה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם: אִז תַּחֲפוּץ זְבַחֵי
צָדֵק עוֹלָה וְכִלְיִל, אִז יַעֲלוּ עַל־מִזְבְּחֶךָ פְּרִיִם: זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה
לֵב נְשַׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבּוֹה: וְהִתְבַּדְּכוּ בְּזִרְעֶךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ
עֶקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי:

פָּרַחֵם אָב עַל-בָּנִים. בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עֲלֵינוּ: לִיהְוֶה הַיְשׁוּעָה
עַל-עַמֶּךָ בְּרִכְתֶּךָ סֶלָה: יְהוָה צָבָאוֹת עֲמָנָה מִשָּׁנָב-לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
סֶלָה: יְהוָה צָבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹמֵת בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמַּלְאָךְ
יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם-קְרִיאָנוּ: סֶלָח-נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כַּגְּדֹל חַסְדֶּךָ, וּכְאֲשֶׁר
נִשְׁאַתָּה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד-הַנֶּהָה וְשֵׁם נִאֲמַר: וַיֹּאמֶר יְהוָה
סֶלְחֵתִי כְּדַבְּרֶךָ: הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזִנֶּךָ וַיִּשְׁמַע, פִּקְח עֵינֶיךָ וַיִּרְאֵה
שׁוֹמְמוֹתֵינוּ וְהַעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא-עַל-צַדִּיקוֹתֵינוּ
אֲנַחְנוּ מִפִּי־לַיִם תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ תִּרְבִּים: *Reader* אֲדַנִּי
שָׁמַעְתָּ אֲדַנִּי סֶלְחָה אֲדַנִּי תִקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֵל-תְּאַחֵר. לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי
כִּי שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל עִירֶךָ וְעַל עַמֶּךָ :

מט עקידה מיוסדה ע"פ א"ב

אִז בְּהַר מוֹר דָּן יוֹנָת אֱלֹם. בְּקַחְתּוּ אֵיתָן עוֹלָה
וְשָׁלָם. גִּיָּאָה בְּחָנוּ קַחְנָא אֶת-הָעֵלָם. תְּרוּמָה לִי קִדְשׁ:

ב א ו ר

אז בהר מור דן יונת אלם. זה יצחק ולמה, נקרא שמו יונת אלם,
מפני שנעשה כאלם ושם לקיים מצות צוראוו. אולם צסליחה ישנה דפוס ויניציאה
הנוסחא רץ יונת אלם. ולפי זה תהיה כונת הפיטון צסס יונת אלם על אזרהס.
מפני שלא הרהר אחר הקצ"ה וזרז את עצמו ורץ לעשות רצון קונו: בקחתו
איתן עולה ושלם. צקחת אזרהס, הנקרא גם כן איתן, את יצחק צנו לעולה
תמימה. הכנוי של צקחתו מוסצ על אזרהס הפועל: גאה. זה הקצ"ה. על שס

סליחות לצום גדליה

דַּת הַטָּנָא לְפָנַי לְהַנִּיחָהּ. הֵן קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ לְאַשְׁכַּר
 סְפָחָהּ. וְאֲנִי בְּחַרְתִּיו קוּם מִשְׁחָהּ. שְׁמֵן מִשְׁחַת קִדְשׁ:
 זָךְ כְּשִׁמְעוּ לְבוֹ לֹא דָאב. חֲפֵץ צוּרוֹ חֲשֵׁק וְתָאב.
 מְפָלוֹ שְׁנֵיהֶם רַבֵּן וְהָאָב. וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לִי בְּהַדְרַת קִדְשׁ:
 יַעַד עֲצִים וְלִשְׁפוֹת עֶרֶךְ. כְּמָה וְתָמָה יַחִיד וְרֵךְ. לְהַג
 אִיהַ הַשָּׂה הַנְּעֶרְךָ. לְהַקְדִּישׁוּ בְּמִקְדָּשׁ קִדְשׁ: מְרוֹם
 יִרְאֶה־לוֹ הַשָּׂה וְהוּא יָשִׁיב. נֶפֶשׁ אִם עֲקָרַת שְׂמִיחָה
 לְהָשִׁיב. סוּקַר סְפוּנוֹת בְּנֵי שׁוּעַתְךָ יִקְשִׁיב. יִשְׁלַח עֲוֹרֶךָ
 מִקְדָּשׁ: עֲמַד־נָא אָבִי וְקִשׁוֹר הַטְּבַח. פֶּן אָגוּר מִפְּנֵי
 הָאֲבַח. צַמְדֵנִי פֶּן אֲחַלֵּל הַזְּבַח. וְלִהְבֵּדִיל בֵּין הַקְּדָשׁ:

ב א ו ר

הכתוב כי גאה גאה (שמות טו, א) : בחנו. נסהו. ככתוב והאלהים נסה לח
 חזרהם (זראשית כג, א) : דת הטנא לפניו להניחו. כדת ראשית זכורי
 האדמה תזיאהו לפני: לאשכר ספחהו: לדורון ולמנחה תקרזהו. כלשון הכתוב
 חשכר יקריצו (תהלים עג, י) : זך כשמעו לבו לא דאב. זך זה חזרהם לא
 הזר לנו : חפץ צורו חשק ותאב. זכל נפשו ומלדו חפץ לקיים מצות צוראו :
 יעד. הזמין : ולשפות ערך. להעריך העלים. מלשון הכתוב שפות הסיר
 (מלכים ד, לח) : כמה ותמה יחיד ורך. חמד יחק לדעת ויתמה תמוה :
 להג. דצר, איה השה לעולה : מרום. יושב מרום, יראה לו השה לעולה :
 סוקר ספונות בני שועתך יקשיב. האל הזופה נסתרות צמעוף עין ישמע
 נעקתך אשר תרגיש נעקת אמך : עמד נא אבי וקשור הטבח. והוא על פי
 המדרש, אמר רבי יחזק צעה שצקש חזרהם לעקד את יחזק צנו. אמר לו : אצא,
 צחור חני וחוששני שמא יזדעזע גופי מפחדה של שכין ושמא תפסל השחיטה ולא
 תעלה לך לקרצן, אלא כפתני יפה יפה. מיד ויעקד את יחזק צנו. כלום יכול אדם
 נכפות צן ל"ז שנה אלא לדעתו (זראשית רצה פ' נו) : קפץ לבכות כופר

סליחות לצום גדליה

קָפֵץ לְבָבוֹת כּוֹפֵר אֲשֶׁכּוֹל. רְאוּתוֹ אָבִיו נִשְׁפָּר
 שָׁכּוֹל. שְׁלַח יָדוֹ לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל. מְלֹאכֶת עֲבוֹדַת
 הַקֹּדֶשׁ: תְּרַשִּׁישִׁים צָעֲקוּ בְשָׁמַי מְרוֹמָי. שְׁחוּט יוֹנֵת
 אֲלֵם הַיּוֹבֵל יִחְוֶה מִי. לָזוּ לָלוּ יִהְיֶה אֵל תִּתְּנוּ דָמִי.
 שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ: מְרוֹם כְּהַבִּיט עוֹקֵד וְנִעְקָד. הַשָּׂה
 עֹקֵד וְהָאֵשׁ תּוֹקֵד. בּוֹחֵן מְהֵרָה לֵב זָכָר וּפְקָד. וְנִשְׁמַע
 קוֹלוֹ בְּבוֹאוֹ אֶל-הַקֹּדֶשׁ: רַחֵשׁ מִלֵּיץ בְּקִחְתּוֹ מִשְׁלַחַת.
 יַחֲדָה פְּדֵעְהוּ מִרְדֵּת שַׁחַת. הִנֵּה כְּתוּבָה לְפָנַי כְּתוּבָה
 פִּתְחַ מִּפְתַּחַת. פְּתוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ: וְאֲנִי יִדְעֵתִי תוֹם הַרְכָּךְ
 בְּשֹׁפֵר. הוֹץ רוּץ וְקַח אֵיל תַּחַת עוֹפֵר. הַכִּינּוֹתִי כּוֹפֵר
 לְאֲשֶׁכּוֹל הַכּוֹפֵר. וְהָיָה הוּא וְתִמְוִרְתּוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ:
 נְמוּל נְמַלֵּט מֵאֲבַח נִשְׁחַז. בְּפִשְׁטוֹ צִנְאָרוֹ דָּמוֹ לֹא
 נִפְחַז. יָמִינוֹ אָחִז בְּיּוֹבֵל הַנְּאֻחַז. לְהַקְדִּישׁוּ לַיְיָ קֹדֶשׁ:
 רַחוּם תַּתֵּן שְׁלוֹם לְאַחֲרֵיתוֹ. וְזָכוֹר הַיּוֹם לְגִזְעוֹ
 בְּרֵיתוֹ. לְיִתֵּר הַפְּלִיטָה וְשֹׁאֵר שְׂאֲרֵיתוֹ. תִּהְיֶה פְּלִיטָה
 וְהָיָה קֹדֶשׁ:

ב א ו ר

אשכול. כופר אשכול זה יצחק. על פי המדרש (חזית פ' ח) אשכול זה יצחק
 שנכפת על המזנת כאשכול הכופר שמכפר עונותיהם של ישראל. מהר יצחק
 לזכות אחרי ראותו אביו נשכל שכול, ישאר עלי צניס: הכינותי כופר.
 פדיון נפש, איל נאחז צסנד נקרניו: מאבח נשחז. מתנופת חרצ חדה: לא
 נפחז. לא מהר ללאת. מלשון פחו כמיס (נראשית מט, 7):

סליחות לצום גדליה

אל מלך יושב על כסא רחמים. מתנהג בקסידות מוחל עונות
 עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה לחטאים וסליחה לפושעים
 עשה צדקות עם כל-בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. *Reader* אל
 הורית לנו לומר שלש עשרה. זכר לנו היום ברית שלש עשרה.
 בהודעת לענו מקדם כמו שפתוב וירד יי בענן ויתיצב עמו שם, ויקרא
 בשם יי:

ויעבור יי על-פניו ויקרא:

Reader and Congregation:

יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת, ניצר חסד
 לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה: וסלחת לעוננו ולחטאתנו
 ונחלתנו: *Reader* סלח-לנו אבינו פי-חטאנו מחל-לנו מלכנו פי
 פשענו: פי אתה אדני טוב וסלחת, ורב חסד לכל-קוראיך:

זכור רחמיך יי וחסדיך פי מעולם המה: וזכרנו
 יי ברצון עמך פקדנו בישועתך: זכור עדתך קניות
 קדם נאלף שבט נחלתך, הר-ציון זה שכנת בו:
 זכור יי חבת ירושלים, אהבת ציון אר-תשכח לנצח:
 אתה תקום תרחם ציון, פי עת לחננה פי-בא מועד:
 זכור יי לבני-אדום את יום ירושלים, האומרים ערו
 ערו עד היסוד בה: זכור לאברהם ליצחק ולישראל
 עבדיך, אשר נשבעת להם בך, ותרבר אביהם

סליחות לצום גדליה

אֲרָבָה אֶת-זִרְעֵכֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם, וְכָל-הָאָרֶץ הוֹאֵת
 אֲשֶׁר אָמַרְתִּי, אֲתֵן לְזִרְעֵכֶם, וְנָחֲלוּ לְעוֹלָם:
Reader: זְכוֹר לְעַבְדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב אֵל-
 תַּבְּנִין אֵל-קָשִׁי הָעַם הַזֶּה אֶל-רִשְׁעוֹ וְאֵל-חַטָּאתוֹ:
 זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת-
 בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי
 אַבְרָהָם אֲזַכֹּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֹּר:

ג פזמון מיוסדה ע"פ א"ב כפול מן אות ט עד אות ג

Reader and Cong. זְכוֹר בְּרִית אַבְרָהָם וְעִקְדַת יִצְחָק.
 וְהַשֵּׁב שְׁבוֹת אֱהֲלֵי יַעֲקֹב וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמִיךָ:
Cong. and Reader: מָה כַּנְּשֹׁר מִבְּקֵשׁ נַפְשָׁם, מְבוּחַ
 בַּחֲוָרֵיהֶם בְּבֵית מִקְדָּשָׁם, יִסְפָּת לַיִסָּרִם וְלַעֲנֵשָׁם.

ב א ו ר

זכור ברית אברהם. זו כתר מלכות, כי הוא הראשון שקבל עליו ועל
 זרעו עול מלכות שמים. ועקדת יצחק. זו כתר כהונה, כי עזודת הקרנות
 היתה על ידי הכהנים. והשב שבות אהלי יעקב. זו כתר תורה שלמד יעקב
 צאהלי שם ועזר. ועיקר התפלה נוסדה על הפסוק מה טונו אהליך יעקב משכנותיך
 ישראל: והשב שבות אהלי יעקב. הם עשרת השצטים והם נקראים צסם צני
 יעקב: ושוב ברחמים על שארית ישראל. הם שצט יהודה ומלכות צית
 דיד. ונקראים צסם ישראל כי שם ישראל גדול צמעלה משם יעקב כי ישר אל אל
 טם כנשר. עף כנשר זה נצוכדלנר: מבווח בחוריהם בבית מקדשם. על
 ידי נצוזרדן כמאמר קז"ל (גטין כ"ח). נצוזרדן שחט פרחי כהונה עד כי נמלא

סליחות לצום גדליה

יָרְדִים וְאִם לְבָנִים לְרַפְשָׁם. וְשׁוּב בְּרַחֲמִים עַל שְׂאֲרֵית
 יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמִיךְ:

Cong. and Reader: כְּבִשְׁנוּ לְעֲבָדִים וְנִתְיַגְעֵנוּ. כְּנִסְנוּ

מִהָאָרִי וְהַדּוֹב פָּגַעְנוּ. לְחֵץ נָמַר עַד כִּי יִגְעֵנוּ. לְחֵם
 בָּנוּ וְלֹא הִרְגֵנוּ. וְהִשָּׁב:

Cong. and Reader: מִכָּל-מִשְׁעַבְדֵי שְׂלִישִׁיהַ מִשְׁכָּח

רְבִיעִיהַ. נִתְנָה עוֹל עַל עֲנִיָּה. וְנִהְיֶתָה תְּאֵנִיָּה וְאֵנִיָּה. וְשׁוּב:

Cong. and Reader: זְכוֹת אָבוֹת וְאִמָּהוֹת וְהַשְּׂבָטִים.

בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים בְּרַבּוֹת עֲתִים. יָהּ זְכוֹר לְמַכִּים
 וְנִמְרָטִים. וְעַלְיֶיךָ כָּל-הַיּוֹם נִשְׁחַטִּים. וְהִשָּׁב:

Cong. and Reader: גּוֹאֵל חָזֵק לְמַעַנְךָ פָּדֵנוּ. רְאֵה כִּי

אֲזַלַּת יְדֵינוּ. שׁוּר כִּי אֲבָדוּ חֲסִידֵינוּ. וּמִפְּגִיעַ אֵין
 בְּעַדֵּנוּ. וְשׁוּב:

ב א ו ר

ארצעה קצין מוח על אצן אחת: ואם לבנים לרמשם. לזקעס: כבשנו
 לעבדים. העזידונו צפרד: ונתייגענו. זלכתנו מגלות לגלות: כנסנו מהארי.
 נמלטנו מהארי: והדב פגענו. נגד הארצע חיות שחזה דניאל שהרעו לישראל:
 מכל משעבדי שלישיה משכה רביעיה. מהשלשה שהעזידו אותנו נמשכת
 הגלות הרציעי תחת עול אדום שאין לה קץ ותכלה. ואם לא תעשה למענד: זכור
 זכות אבות ואמהות. אשר כרת עמהם צרית להיות למגן לצליהם אחריהם:
 למכים ונמרטים עליך כל היום נשחטים. אשר הם נהרגים ונשחטים, יענוס
 זכל מיני ענוי ואחרי כן יזולון לטנח:

סליחות לצום גדליה

Cong. and Reader: דֹרֵשׁ דְּמִים דּוֹן דִּינְנוּ. הָשִׁב שְׁבַעַתַּיִם
 לְחַיִּק מְעֵינֵנוּ. חֲנֹם נִמְכַּרְנוּ וְלֹא בְּכֶסֶף פָּדָנוּ. זְכוּר
 בַּיִת מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְעֵינֵינוּ. וְהָשִׁב שְׁבוּת אֲהָרֵי
 יַעֲקֹב. וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךָ:

זְכוּר־לָנוּ בְּרִית רֵאשׁוּנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. וְזָכַרְתִּי
 לָהֶם בְּרִית רֵאשׁוּנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים, אָנֹכִי יְיָ:

עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ: וְאַף־גַּם־זֹאת בְּהִיּוֹתָם
 בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא נִעְלַתִים לְכַלּוֹתָם,
 לְהַפִּיר בְּרִיתִי אִתָּם, כִּי אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֵיהֶם: הָשִׁב שְׁבוּתֵנוּ
 וּרְחַמְנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב: וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ
 וּרְחַמְךָ. וְשָׁב וּקְבֹלְךָ מִכָּל־הָעַמִּים, אֲשֶׁר הִפְיֹצְךָ יְיָ
 אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב: אִם־יִהְיֶה
 נִדְחֶךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבֹּלְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם
 יִקְוֶה: מִחָה פִּשְׁעֵינוּ כָּעֵב וּבָעֲנָן כְּמָה שֶׁכָּתוּב: מַחִיתִי
 כָּעֵב פִּשְׁעֶיךָ וּבָעֲנָן חֲטָאתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גֵאלְתֶיךָ:
 מִחָה פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ: אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא
 מוֹחָה פִּשְׁעֶיךָ לְמַעַנִי וְחֲטָאתֶיךָ לֹא אֶזְכּוֹר: הַלְבֵּן

סליחות לצום גדליה

חַטָּאֵינוּ כַּשָּׁלַג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שְׁפָתוֹב. לְכוּנָא וְנוֹכְחָה
וְאָמַר יי, אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשָּׁלַג יַלְבִּינוּ, אִם
יֵאָדְימוּ כַּתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ: זְרוּק עָלֵינוּ מַיִם מְהוֹרִים
וּמְהֵרָנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב: וְזַרְקָתִי עֲלֵיכֶם מַיִם מְהוֹרִים
וּמְהֵרָתֶם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם, וּמִכָּל - גְּלוּלֵיכֶם אֲמַהַר
אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל-תִּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב: כִּי
אֵל רַחוּם יי אֱלֹהֵיךָ, לֹא-יִרְפֶּךָ וְלֹא-יִשְׁחִיתֶךָ וְלֹא-
יִשְׁכַּח אֶת-בְּרִית אֲבוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת-
לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה אֶת-שִׁמְךָ כְּמָה שְׁפָתוֹב: וּמַל יי אֱלֹהֵיךָ
אֶת-לְבַבְךָ וְאֶת-לֵבב זְרַעֲךָ, לְאַהֲבָה אֶת-יי אֱלֹהֵיךָ
בְּכָל- לְבַבְךָ וּבְכָל- נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמְצֵא לָנוּ
בְּבִקְשָׁתֵנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב: וּבִקְשָׁתֶם מִשָּׁם אֶת-יי אֱלֹהֵיךָ
וּמְצֵאתָ כִּי תִדְרֹשְׁנוּ בְּכָל- לְבַבְךָ וּבְכָל- נַפְשֶׁךָ: *Reader* תְּבִיאֵנוּ
אֶל-הַר קְדִישְׁךָ וְשִׂמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ כְּמָה שְׁפָתוֹב:
וְהִבִּיאֹתִים אֶל-הַר קְדִישִׁי וְשִׂמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי
עוֹלוֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל-מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית-
תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל-הָעַמִּים:
Reader and Cong. שְׁמַע קוֹלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם
עָלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת - תְּפִלָּתֵנוּ:

סליחות לצום גדליה

הַשִּׁיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁוֹבָה, חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקִדְמָם: *Reader and Cong.*

אֵל - תִּשָּׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשָּׁתְךָ

אֵל - תִּקַּח מִמֶּנּוּ:

אֵל - תִּשָּׁלִיכֵנוּ לְעֵרַת זְקָנָה, כְּבָלוֹת

כַּחֲנוּ אֵל - תַּעֲזֹבֵנוּ: אֵל - תַּעֲזֹבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

אֵל - תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה עִמָּנוּ אוֹר לְטוֹבָה,

וְיֵרָאוּ שׁוֹנְאֵינוּ וַיִּבְשׂוּ, כִּי אַתָּה יְיָ עֲזַרְתָּנוּ וְנִחַמְתָּנוּ:

אֲמַרְנוּ הַאֲזִינָה יְיָ בִּינָה הַגִּיגֵנוּ: יְהִי לְרָצוֹן אֲמַרְי

כִּינּוּ וְהִגִּיזוּ לְבַנּוּ לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי לֹךְ

יְיָ הוֹחֲלָנוּ אַתָּה תַעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

אָנָּה תָּבֵא לְפָנֶיךָ תִּפְלָתֵנוּ וְאֵל-תִּתְעַלָּם

מִתְחַנְתָּנוּ. שְׂאִין אֲנַחְנוּ עֲזֵי-פָנִים וְקָשִׁי-עֲרֹף, לוֹמַר

לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא

חַטָּאנוּ. אָבֵל, אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. כָּגֵדְנוּ. נָזַלְנוּ. דִּבַּרְנוּ-דוֹפִי: *Reader and Cong.*

הִעֲוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ. חָמְסָנוּ. טָפְלָנוּ-שִׁקָּר: *Reader and Cong.*

יַעֲצָנוּ - רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לִצָּנוּ. מָהֲדָנוּ. *Reader and Cong.*

נֶאֱצָנוּ. סָרְדָנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָהֲרָנוּ. קָשִׁינוּ-עֲרֹף:

סליחות לצום גדליה

Reader and Cong. רְשַׁעֵנוּ. שְׁחַתְנוּ. תַּעֲבֹנוּ. תַּעֲיִנוּ. תַּעֲתָעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל-כָּל-הַבָּא עָלֵינוּ. כִּי אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחֵנוּ הִרְשַׁעֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל-עַם. בְּשָׁנוּ מִכָּל-דּוֹר. נִלְחָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. הָיָה לִבֵּנוּ בַחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אֹוֵיֵנוּ. וְנִפְרַע פְּאֵרְנוּ. זְבוּל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ. חָרַב בְּעֹנֵינוּ. טִירַתְנוּ הָיְתָה לְשָׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמְתָּנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ לְנִכְרִים:

וְעַדְיִן לֹא שָׁבְנוּ מִתַּעֲוִיתָנוּ. הַיָּד נָעַז פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עָרְפֵנוּ: לֹאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵדְהִי אֲבוֹתֵינוּ. צַדִּיקִים אֲנִיחֵנוּ וְלֹא חָטָאנוּ. אֲבָל, אֲנִיחֵנוּ וְאַבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

Reader and Cong. אֲשַׁמְנוּ. בָּגַדְנוּ. נִזְלָנוּ. דִּבַּרְנוּ-דּוֹפִי:

Reader and Cong. הֶעֵוֵינוּ. וְהִרְשַׁעֵנוּ. וְדָנּוּ. חָמְסָנוּ. טָפְלָנוּ-שִׁקָּר:

Cong. and Reader: יַעֲצָנוּ-רָע. כִּזְבְּנוּ. לִצָּנוּ. מָרַדְנוּ.

נֶאֱצָנוּ. סָרְרָנוּ. עָוִינוּ. פָּשַׁעֵנוּ. צָהַרְנוּ. קִשְׁיָנוּ-עֲרָף:

Cong. and Reader: רְשַׁעֵנוּ. שְׁחַתְנוּ. תַּעֲבֹנוּ. תַּעֲיִנוּ. תַּעֲתָעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל-כָּל-הַבָּא עָלֵינוּ. כִּי אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחֵנוּ הִרְשַׁעֵנוּ:

סליחות לצום גדליה

לְעֵינֵינוּ עֲשׂוּנוּ עֲמָלָנוּ מִמְשָׁךְ וּמִוֶּרֶט מִמְּנוּ. נִתְּנוּ
 עָפָם עָלֵינוּ. סְבָלָנוּ עַל-שִׁבְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ.
 פֹּרֶק אֵין מִיָּדָם. צָרוֹת רַבּוֹת סְבָבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ. רְחֻמָּתְךָ מִמְּנוּ בְּעוֹנֵינוּ. שִׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תְּעִינוּ
 וְאַבְדָּנוּ:

וְעַדִּין לֹא שִׁבְנוּ מִתְּעוֹתֵינוּ. הֵיךְ נַעֲזוּ פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה
 עַרְפָּנוּ: לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. צַדִּיקִים
 אֲנַחְנוּ וְלֹא-חַטָּאנוּ. אָבֵל, אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

Reader and Cong. אֲשַׁמְנוּ. בָּגַדְנוּ. גָּזַלְנוּ. דִּבַּרְנוּ-דוֹפִי:

Reader and Cong. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ. חָמְסְנוּ. מָפְלְנוּ-שֶׁקֶר:

Cong. and Reader: יַעֲצָנוּ-רָע. בּוֹבְנוּ. לָצָנוּ. מָרְדְנוּ.

נֶאֱצָנוּ. סָרְדְנוּ. עָוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרְדְנוּ. קִשִּׁינוּ-עָרָף:

Reader and Cong: רָשַׁעְנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תְּעִינוּ. תַּעֲתָעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמְשַׁפְּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה

לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל-כָּל-הַפָּא עָלֵינוּ. כִּי אֱמֶת

עָשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

הִרְשַׁעְנוּ וּפְשַׁעְנוּ לָכֵן לֹא נוֹשַׁעְנוּ. וְתַן בְּלִבְנוּ לַעֲזוֹב

הַרָּדָה הַשֵּׁעַ וְחַיֵּשׁ לָנוּ יֵשַׁע. פִּכְתוּב עַל-יַד-נְבִיאֶךָ, יַעֲזוֹב

סליחות לצום גדליה

רָשַׁע דְּרָכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מִחֲשָׁבוֹתָיו : וַיָּשׁוּב אֶל־יְיָ וַיִּרְחַמֵּהוּ.
וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְכָּה לְעֹלָם :

מְשִׁיחַ צְדִיקָה אָמַר לְפָנֶיךָ . שְׁנִיאֹת מִי יָבִין
מִנְסֻתָרוֹת גִּקְנִי : גִּקְנִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ, וּמִחֲרָנוּ
מִכָּל־טְמְאוֹתֵינוּ, וְזָרוּק עָלֵינוּ מֵיָם טְהוֹרִים וּמִחֲרָנוּ.
בְּפֶתוּב עַל־יַד־נְבִיאֶךָ, וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מֵיָם טְהוֹרִים
וּמִחֲרָתֶם מִכָּל טְמְאוֹתֵיכֶם, וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲמַחֵר
אֶתְכֶם :

Reader : עֲמֹךָ וְנִחַלְתֶּךָ, רַעֲבֵי טוֹבָה, צָמֵאי חֲסִידֶךָ תֵּאבִי
יִשְׁעֶךָ. יִפְּיֵרוּ וַיִּדְעוּ כִּי לַיְיָ אֱלֹהֵינוּ הֶרְחַמִּים וְהַסְּלִיחוֹת.

אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חַנוּן שְׁמֶךָ. בָּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ.
יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִתֶּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
בְּרִיתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן נִדְלָךְ וְתִפְאַרְתֶּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
דָּתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הוֹדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדֶךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן זְכוּתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן חֲסִידֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבָה.
עֲשֵׂה לְמַעַן יְחִוְדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן כְּבוֹדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
לְמוֹדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן נִצְחֶךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן סוּדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזוּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאֶרְךָ.

סליחות לצום גדליה

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשָׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 תְּהַלָּלְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. עֲשֵׂה לְמַעַן
 אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב. עֲשֵׂה לְמַעַן מִשָּׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה
 לְמַעַן דָּוִד וְשִׁלְמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדוֹשְׁךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֵמֹת
 הַיַּבְרָלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיָסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הַרְוָגִים עַל-שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל-יְחִוְדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל-קְהֵלֵי שְׁמֶיךָ. *Reader* עֲשֵׂה
 לְמַעַן יוֹנְקֵי שְׂדֵיִם שְׂרָא-חֲטָאוֹ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב
 שְׂרָא-פְשָׁעוֹ. עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שְׂרָבֵית רַבָּן. עֲשֵׂה
 לְמַעַנְךָ אִם לֹא-לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ :

Cong. and Reader: עֲנֵנוּ יְיָ, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ

אֲבֵינוּ, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ, עֲנֵנוּ. *Reader* עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ,

עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ הוֹרְשֵׁנוּ, עֲנֵנוּ. הָאֵל הַנְּאֻמִּן, עֲנֵנוּ :

Cong. and Reader: עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד, עֲנֵנוּ. *Reader* עֲנֵנוּ וְךָ

וַיִּשָּׂר, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם, עֲנֵנוּ :

Cong. and Reader: עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יִצְרָח,

סליחות לצום גדליה

עֲנֵנוּ • *Reader:* עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ כְּעָסִים, עֲנֵנוּ • עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ

צְדָקוֹת, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מִלֶּדְ מִלְכֵי הַמְּלָכִים, עֲנֵנוּ :

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁנָב, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ כּוֹלְחֵי וּמוֹחֵל *Cong. and Reader:*

עֲנֵנוּ. *Reader:* עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעֵת רְצוֹן, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ בּוֹדֶה

וּמִצִּיל, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צַדִּיק וְיֹשֵׁר, עֲנֵנוּ :

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו, עֲנֵנוּ. *Reader:* עֲנֵנוּ *Cong. and Reader:*

קָשָׁה לְכַעוֹם, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ לְרַצוֹת, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם

וְחַנוּן, עֲנֵנוּ :

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיוֹנִים, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ *Cong. and Reader:*

תְּמִימִים, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי

אֲבֹרָהֶם, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד יִצְחָק, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר

יַעֲקֹב, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵר הַשְּׂבָטִים, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מִשְׁנֵב

אֲמָהוֹת, עֲנֵנוּ. *Reader:* עֲנֵנוּ הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה, עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי

יְתוּמִים, עֲנֵנוּ : עֲנֵנוּ דִּין אֱלֹמֶנוֹת, עֲנֵנוּ :

מִי שֶׁעָנָה לְאֲבֹרָהֶם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרֵיָה, הוּא יַעֲנֵנוּ :

מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ כְּשֶׁנִּעְקַד עַל גַּבֵּי הַמְּזֻבְחַת, הוּא יַעֲנֵנוּ :

מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל, הוּא יַעֲנֵנוּ :

מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים, הוּא יַעֲנֵנוּ :

סליחות לצום גדליה

מי שָׁעָנָה לְאַבוֹתֵינוּ עַל־יַם־סוּף,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְמִשָּׁה בְּחוּרָב,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחֲתָה,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לַיהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בַּמַּצָּפָה,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַיִם,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַפְּרָמָל,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְאַרְיֵשֶׁע בִּירִיחוֹ,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדָּגָה,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחַלְיוֹ,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִשָּׂאֵל וּבַעֲזָרְיָה בְּתוֹךְ
 כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְדַנְיָאֵל בְּגוֹב־הָאֲרִיּוֹת,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְמַרְדֵּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּיָּרָה,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְעִזְרָא בְּגוּלָה,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שָׁעָנָה לְכָל־הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים
 וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם,
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

סליחות לצום גדליה

רַחֲמָנָא דִּי - עָנָה לְעֵינַי עֲנִינָא. רַחֲמָנָא דִּי - עָנָה
 לְתַבִּירִי לְבָא עֲנִינָא. רַחֲמָנָא דִּי - עָנָה לְמַכִּיכִי רוּחָא
 עֲנִינָא. *Reader:* רַחֲמָנָא עֲנִינָא. רַחֲמָנָא חוּם. רַחֲמָנָא פְּרוּק.
 רַחֲמָנָא שְׁזִיב. רַחֲמָנָא רַחֵם עָלָן. הַשְׁתָּא בַּעֲגָלָא
 וּבְזִמְן קָרִיב:

רַחוּם וְחַנוּן חָטָאתִי לְפָנֶיךָ, יְיָ מִלָּא רַחֲמִים, רַחֵם
 עָלַי וְקַבֵּל תְּחִנוּנָי: יְיָ אֵל-בְּאִפְקַי תּוֹכִיחֵנִי, וְאֵל-
 בְּחַמְתֶּךָ תִּיַסְרֵנִי: חָנּוּן יְיָ כִּי אֶמְלֵךְ אֲנִי, רַפְּאֵנִי יְיָ
 כִּי נִבְהַלְוּ עֲצָמַי: וְנַפְשִׁי נִבְהַלְתָּ מְאֹד, וְאַתָּה יְיָ עַד-
 מָתַי: שׁוּבָה יְיָ חַלְצָה נַפְשִׁי, הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִיגְךָ: כִּי
 אִין בַּמּוֹת זְכָרְךָ, בְּשֵׁאוֹל מִי, יוֹדֶה-לָּךְ: יַגִּיעֵתִי בְּאַנְחָתִי
 אֲשַׁחֶה בְּכָל-לֵיזָה מִפְּתֵי, בְּדַמְעָתִי עַרְשֵׁי אַמְסָה:
 עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי, עֲתָקָה בְּכָל-צוּרְרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי
 כָּד-פּוֹעֵלִי אֲוֹן, כִּי שָׁמַע יְיָ קוֹל בְּכֵי: שָׁמַע יְיָ תְּחִנָּתִי,
 יְיָ תִפְלֹתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ וַיִּבְהַלְוּ מְאֹד כָּל-אֲיָבָי, יִשְׁבוּ
 יִבְשׁוּ רַנַּע:

ב א ו ר

רחמנא די ענה. הרחמן העונה: לתבירי לבא. לשזורי לז: למכיכי
 רוחא.. מפלי רוח: פרוק. מלט, הלל: שזיב. גאל: השתא. עכשו, ואס לא
 עכשו בעגלא ובזמן קריב. צמורה וצומן קרוז. והוא כפל לשון:

סליחות לצום גדליה

מָהָא וּמִסָּא מִמִּית וּמַחֲיָה. מִסִּיק מִן שְׂאוּל לְחַיִּי
 עֲלֵמָא. בְּרָא כַד חָטִי אֲבוּהֵי לְקִיָּה. אֲבוּהֵי דֵי חַיִּים מִסָּא
 לְכַאֲבִיָּה. עֲבָדָא דֵי מָרִיד נְפִיק בְּקוּלָּר. מָרִיָּה תְּאִיב
 וְתַבְר קוּלָּרִיָּה. בְּרַךְ בּוֹכְרָךְ אֲנִן וְחַטִּינִן קַמָּךְ. הָא
 רַוִּי נְפִשָׁן בְּגִידִין מָרְרִין. עֲבָדָךְ אֲנִן וּמָרְדִּינִן קַמָּךְ. הָא
 בְּבִזְתָּא. הָא בְּשִׁבְיָתָא וְהָא בְּמַלְקִיּוּתָא. בְּמָטוֹ מִנָּךְ
 בְּרַחֲמֶךָ דְנִפְיִשִׁין אֲסִי לְכַאֲבִין דֵּי יִתְקַף עַלְן עַד דֵּי לָא
 נִיְהוּי גְמִירָא בְּשִׁבְיָא :

נא מיוסד ע"פ תשר"ק

תּוֹרָה הִקְדוּשָׁה. הִתְחַנְנִי בְּבִקְשָׁה. פְּנֵי הַצּוּר
 הַנִּעְרָץ בְּקִדְשָׁה: שְׁפָכֵי שֵׁיחַ עָרֵב. וְזַכְרֵי מַעֲשֵׂה חוֹרֵב.
 נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע נָמוֹ לְהִתְקַרֵּב: רַגְנֵי שַׁעִיר וּפְאָרָן.

ב א ו ר

מַחֲי וּמִסָּי. מַכָּה וְרוּפָא: מִסִּיק. מַעֲלָה: בְּרָא כַד חָטִי אֲבוּהֵי
 לְקִיָּה. כַּאֲשֶׁר יִחַטֵּא הַצֵּן יִכְהוּ חֲזִיו: דְּחִים מִסָּא לְכַאֲבִיָּה. וּנְחוּסוֹ יִרְפָּא
 מִכְאוּזוֹ: עֲבָדָא דְּמָרִיד נְפִיק בְּקוּלָּר. חֲזַל כַּאֲשֶׁר יִמְרַד הַעַזָּד יֵלֵא בְּשִׁלְשֵׁלַת עַל
 נוֹאֲרוֹ: מָרִיָּה תְּאִיב וְתַבְר קוּלָּרִיָּה. וְהֵס יִחְפוֹן הַאֲדוּן יִשְׁזַר חֵת כְּכִלְיוֹ:
 בְּרַךְ בּוֹכְרָךְ אֲנִן. נִכְךְ נְכוּרְךְ אֲנִי: הָא רַוִּי נְפִשִׁין בְּגִידִין מָרְרִין. שְׁזַעְנוּ
 לַעֲנָה מִרָה: הָא בְּבִזְתָּא וְכוּ'. הֵנָּה צוּיִס, שְׁזוּיִס וּמוּכִיס אֲנִי: בְּמָטוֹ
 מִנָּךְ. צְנֻקָּה מִמֶּךָ רְפָא לְמַכְאוּזִינוֹ אֲשֶׁר גְּזַרוּ עֲלֵינוּ, צְטַרְס נֶאֱזַד צְנֻלוֹת:

פְּנֵי הַצּוּר הַנִּעְרָץ בְּקִדְשָׁה. הַלֵּל הַנּוֹרָא צְקוּשְׁתּוֹ: זַכְרֵי מַעֲשֵׂה
 חוֹרֵב. אֲשֶׁר קִדְמֵנוּ נַעֲשֵׂה לְנַשְׁמַע: רַגְנֵי שַׁעִיר וּפְאָרָן. הַתְּלוּנָנוּ. מַלְשׁוֹן וְתַרְגּוּמוֹ

סליחות לצום גדליה

דַּתוֹתֶיךָ לְשִׁמְרֹן. עֶמֶד וּמִדְדֹן רָאָה וְהַתִּירָן : קָדוֹשׁ
 הַתִּיקָם. לֹא שָׁמְרוּ חֻקֵּם. בְּאֵף וּבְחֶמָה עֲשׂוֹת בָּהֶם
 נִקְּם : צָעַד מִרְבָּבוֹת. וְנִקְדַּשׁ בְּעֶרְבוֹת. מִימֵינוּ אֵשׁ דָּת
 וְלֶהֱבִיב שְׁלֵהָבוֹת : פָּנִים מִסְבִּירוֹת. אֵלָיו מִתְחַבְּרוֹת.
 הַנְּשָׁקוּ מִפִּי עֲשׂוֹת הַדְּבָרוֹת : עוֹלָם נִתְבַּסֵּם. אֲשֶׁר
 מִתְנַאוּ נִמְסָם. כְּמוֹצֵא שָׁלַל עַל אִמְרַתְךָ שָׁשׁ : סוּדֵי
 פְּקוּדֶיךָ. נִמְסְרוּ לְדוּדֶיךָ. מֵאֲזוּ וְעַד-עֲתָה הִקְמָה מִבְּדִידֶיךָ :
 נָדִים וְגַם נָעִים. וּבְרוּגוֹ שְׁבִיעִים. וּבְנוֹפֶת צוּפִיךָ תָּמִיד
 מִשְׁתַּעֲשְׂעִים : מִסּוּרַת לְיִפְהָ. בְּכֶתֶב וּבְעַל פֶּה. יִקְרוּ
 אֲמָרֶיךָ מִשׁוּהֵם וַיִּשְׁפְּהוּ : לְבִי לְחוֹקֶיךָ. בְּעֵלִיל מְוֹקֶיךָ.
 קוֹבְעֵי עֲתוֹתָם לְפִלֵּשׁ פְּקֻדֶיךָ : כְּלָלוֹת וּפְרָטוֹת. לְרֵאוֹת
 וּלְהַטּוֹת. שְׁנַתָּם נוֹדְדָה בַּחֲדָר הַמְּטוֹת : יוֹם יוֹם

ב א ו ר

צאהליכס (דזריס אי' כ"ז) : עמד ומדדן ראה והתירן. הוא על פי דרש
 התלמוד אמר רבי יוסף עמד וימודד חרץ ראה ויתר גוים מה ראה ? ראה שצע
 מלות שקצלו עליהם צני נח ולא קימוס עמד והתיר ממונס (צצא קמא ל"ח אי') :
 התיקם. השליכס מעל אדמתס : פנים מסבירות אליו מתחברות. ישראל
 דקו צה ולכן עולם נתבסם. נתיסד ונתקיים העולם. כמאמר הכתוב אס לא
 צריתי יומס ולילה תקות שמים וחרץ לא שמתי : אשר מתנאו זה נמסם.
 נחה דעתו של העולם. והוא מלשון המדרש על הפסוק ותאמר לה המילדת אל
 תראי. כך ממסמסין נפשה של חיה ולומרים (צראשית רצה פרשה פ"ג) : נדים
 וגם נעים. וזרגז שצעים וצכל זאת בנופת צופיך חמה משתעשעים
 צנעימות וערצות התורה : קבעי עתותם לפלש. לתפש ולגלות : פקקיך.

סליחות לצום גדליה

יִדְרוֹשׁוּן. בְּלִבְכֶם יִחְרוֹשׁוּן. לְאַסּוּר וּלְהַתִּיר בְּעֵינֵינוּם
 וּפְרוֹשׁוּן: טְמֵאוֹת וּמְהוֹרוֹת. לְהַבְדִּיל וּלְהוֹרוֹת. מִלְחָץ
 וְדוּחַק עֵינֵיהֶם מִנְהִירוֹת: חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים. עַל-פִּימוֹ
 שְׁפוּטִים. וְאוֹיְבֵיהֶם פְּלִילִים וּבָהֶם נִשְׁפָּטִים: זְכָרֵי זֹאת
 הַתְּעוּדָה. הוֹנֵיךְ לְהַתְּעוּדָה. וּמְלִיצֵי הַגִּיוֹנֵיךְ לְעִזּוֹר
 וּלְסִעְדָּה: וְחַנְּנֵי פָנֵי קוֹנֵיךְ. בְּמַעַן חַנּוּנֵיךְ. כִּי הוּא אֱלֹהֵיךְ
 יוֹצֵרְךְ וְאֲדוֹנֵיךְ: הֲלֹא אִם-אֵין-תָּמָה. הוֹנָה בְּתַמִּימָה. הֵן
 בְּקֶרֶן זְוִית נְתוּנָה וּמִשְׁתוֹמְמָה: דוּק וְחֶלֶד עֲבוּרָה.
 עוֹמְדִים בְּבִוְרָה. בִּירְאָה הַקְּדוּשָׁה וּבְמִצְוֵה בְּרָה:
 גְּבָרֵי רְנוּנִים. וְשִׁפְכֵי תַחֲנוּנִים. עֲבוֹר תִּפְלְתָנוּ בְּאֵין
 סְכוּךְ עֲנָנִים: בָּאֵי עֲדִיךְ בְּתַחֲנִן. לְנִקּוֹתֶם מִצַּחֲנִן. מֵאוֹיִם
 יִתֵּן יִכְמוֹר וְגַם יַחֲוֶן: אֲסוּף עֲדַת מִי-מָנָה. לְקַרְיָה נְאֻמָּה.
 וּבְעֶדְרָר בְּתוֹךְ הַדְּבָרוֹ מֵאָדָם תְּהִימָנָה: שְׁבוּיִם יִמְלֹט.
 מֵאֲשַׁמְנֵי עֵלְט. עֲדִי-עַד יִסּוּבְבֶם עוֹז רַנִּי פִלְט: וּבְשׁוּבָה

ב א ו ר

דברים הסתומים. תאלמנה שפתי תרגם יונתן תתפקקן ספות (תהליס ל"א י"ט):
 טמאות וטהרות להבדיל ולהורות. פסוק הוא צסוף פרשת שמיני. ולהנדיל
 צין הקדש וצין החול וצין הטמא וצין הטהור ולהורות את צני ישראל. המה יודעים
 להנדיל צין דם טהור לדם טמא ולכן יוכלו להורות את צני ישראל: מלחץ
 ודוחק עיניהם מנהירות. אין התורה נקנית אלא למי שממית עצמו עליה
 ולכן יאירו עיניהם: הלא אם אין תמה. ישראל שנקרא יונתי תמתי הוגה
 בתמימה. תהגה צתורה הנקראת תמימה ככתוב תורת ה' תמימה: מאשמני
 עלט. משמון וחושך:

סליחות לצום גדליה

וְנַחַת. וַיִּשְׁעוּ מִשַּׁחַת. בִּקְשׁ אֲוִבְרוֹת וְגַם הַנְּבַחַת:

Reader: רַפְאוֹת הַנְּחֻלָּה. יָסִיר כָּל־מַחְלָה. צִיּוֹן לְמַלְאוֹת

עִיר הַמְּהַלְלָה. חֲבוּשׁ הַנְּשַׁבֵּרֶת. וְלֹא הַנְּבַרֶת. קִנְיָא

קִנְיָא גְדוּלָּה לְעִיר הַמְּחַבֵּרֶת:

מִכְּנִיסֵי רַחֲמִים הַכְּנִיסוּ רַחֲמֵינוּ לְפָנֵי בַּעַל

הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי תְּפִלָּה. הַשְּׁמִיעוּ תְּפִלָּתֵנוּ. לְפָנֵי

שׁוֹמְעֵי תְּפִלָּה: מִשְׁמִיעֵי צַעֲקָה. הַשְּׁמִיעוּ צַעֲקוֹתֵנוּ.

לְפָנֵי שׁוֹמְעֵי צַעֲקָה: מִכְּנִיסֵי דְמָעָה. הַכְּנִיסוּ דְמָעוֹתֵינוּ.

לְפָנֵי מַלְאָךְ מִתְרַצָּה בְּדִמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תְּחִנָּה

וּבִקְשָׁה. לְפָנֵי מַלְאָךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לְפָנֵינוּ.

הַשְּׁמִיעוּ לְפָנֵינוּ תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם.

יִזְכֹּר אֱהָבְתֶם וַיְחַיֶּה זְרַעֲכֶם, שֶׁלֹּא תֵאבֵד שְׂאֵרֵי יַעֲקֹב.

כִּי צֵאן רוּעָה נְאֻמָּן הָיָה לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד

לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנֵינָה. *Reader:* מִהָר עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וּפְדָנוּ מִכַּף־

גִּזְרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מְשִׁיחַ צְדִיקוֹ וְעַמּוֹ:

מָרָן דֵּי בִשְׁמִיָּא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּבֵר שְׁבִיָּא. דֵּי מִתְחַנְנֵן

לְשִׁבּוּיָהּ. כְּלָחוֹן בְּנֵי שְׁבִיָּא. בְּכִסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמּוֹ

יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי. הַב לָן שְׂאֵלְתֵינוּ וּבְעוֹתֵינוּ

דְּלֹא נְהַבֵּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

סליחות לצום גדליה

מָרָן דִּי בִשְׁמַיָא לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּעֵבְדָא דִּי מִתְחַנְנֵן
 לְמַרְיָה. עֲשִׂיבֵנו אֲנָן וּבְהַשׁוּכָא שְׂרִינָן. מְרִירָן נַפְשֵׁינוּ
 מִעֲקָתָן דִּי נְפִישָׁן. הֵילָא לִית בָּן לְרַצוּיָךְ מָרָן. עֲבִיד
 בְּדִיל קִימָא דִּי גִזְרָתָא עִם אֲבָהָתָנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. שְׁמוֹר שְׂאֲרֵית יִשְׂרָאֵל. וְאֵל-יֵאבֵד
 יִשְׂרָאֵל הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד. שְׁמוֹר שְׂאֲרֵית עִם אֶחָד. וְאֵל-יֵאבֵד
 גּוֹי אֶחָד. הַמֵּיחַדִּים שְׁמֹךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

שׁוֹמֵר גּוֹי קָדוֹשׁ. שְׁמוֹר שְׂאֲרֵית עִם קָדוֹשׁ. וְאֵל-יֵאבֵד
 יֵאבֵד גּוֹי קָדוֹשׁ. הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלּוֹשׁ קְדָשָׁה לְקָדוֹשׁ.
 מְתַרְצָה בְּרַחֲמִים. וּמְתַפִּים בְּתַחֲנוּנִים. הַתְּרַצָּה
 וְהַתְּפִים לְדוֹר עָנִי כִּי אֵין עוֹזֵר:

אָבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ חָנּוּן וְעֵנּוּן. כִּי אֵין-בָּנוּ מַעֲשִׂים, עֲשֵׂה
 עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנו:

וְאִנְחָנוּ לֹא גִדַע מִהַנְּעֻשָׂה, כִּי עָלִיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ
 וְחַסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמְתָה: יְהִי חַסְדֶיךָ יְיָ עִלָּינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:
 אֶל-תִּזְכֹּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִתֵּר יִקְדְּמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ. כִּי בְּרָחוּנוּ
 מְאֹד: עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם יְיָ, עֲשֵׂה שְׁמִים וְאָרֶץ. חָנּוּן יְיָ חָנּוּן, כִּי רַב שְׂבַעְנוּ בּוֹ:
 בְּרוּנוּ רַחֵם תִּזְכֹּר: (בְּרוּנוּ עֲקֻדַת תִּזְכֹּר: בְּרוּנוּ תְּמִימוֹת תִּזְכֹּר: יְיָ

סליחות לצום גדליה

הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאָנוּ:) כִּי הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, וְכוֹר כִּי
 עָפַר אֲנַחְנוּ: *Reader* עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל, עַל־דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ
 וְהַצִּילָנוּ וְכַפֵּר עַל־חַטֹּאתֵינוּ, לְמַעַן שְׁמֶךָ:

The Reader's Kaddish:

Reader: יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, בְּעַלְמָא דִּי בְרָא
 בְרַעוּתָהּ, וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פְּרֻקְנֵיהּ וְיִקְרַב
 מְשִׁיחָהּ, בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל.
 בְּעַנְיָא וּבְאִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן:

Cong. and Reader: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעַלְמֵי וְלְעַלְמֵי
 עַלְמֵיָא:

Reader: יִתְבָּרַךְ, וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפָּאֵר, וְיִתְרוֹמַם, וְיִתְנַשֵּׂא,
 וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל, שְׁמֵהּ דְקָדְשָׁא, בְּרִיךְ הוּא.
 לְעַלְמָא וְלְעַלְמָא מְכָל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבַּחְתָּא
 וְנִחַמְתָּא, דְאִמִּירָן בְּעַלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן.

Reader: תְּתַקַּבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
 קָדָם אָבוּהוֹן דִּי בְשָׁמַיָא וְאִמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שָׁמַיָא וְחַיִּים טוֹבִים
 עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן:
 עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמֵרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם, עָלֵינוּ וְעַל־
 כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: